Ч. 102 (14.934). Львів, пятниця 13. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) 5.00 зол.
Четвертьрічно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" З ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Справа невтральности Швайцарії та неінтервенції в Еспанії

предметом нарад Ради Ліги Націй.

ІНТРИГИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

На вчорашньому (середа) засіданні Ради Ліги Націй домагався представник Швайцарії Мотта, щоби Швайцарію звільнити з усіх ліґових зобовязань, які моглиб нарушити її невтральність. Більшість членів Ради приняла швайцарські домагання прихильно, тільки Літвінов старався утруднити становище швайцарського уряду.

По Мотті виголосив дуже гостру промову представник червоної Еспанії Альварез дель Вайо, що домагався негайної ліквідації політики неінтервенції. Він гостро атакував не лише Італію та Німеччину, але й Англію та Францію — за зближення до Італії.

Проти представника червоної Еспанії виступили Галіфакс, Комнен і Бонне. Тільки комісар Літвінов і новозеляндський представник піддержали дель Вая.

Не зважаючи на зусилля предсідника Ради, еспанська дискусія не покінчилася; вона протягнеться ще в четвер або у пятницю.

В середу вечором приїхав до Женеви Гайле Селассіє.

Часописи звертають увагу на аґресивну поставу дель Вая та на кампанію в абісинській справі, яка вже давно перерішена і тепер може бути хіба тереном диверсії. Виходить, що деякі закулісові чинники намагаються втягнути Лігу Націй в ідеольоґічні спори та що Женева перемінюється в трибуну розгривок крайньої французької лівиці з урядом Даладіє й крайньої англійської лівиці з урядом Чемберлена.

Французька преса обурена на поведінку совітських дипльоматів у Женеві. „Матен" пише виразно про саботаж большевиків у Женеві. Кореспондентові „Матена" сказав один анґлійський дипльомат: „Необхідно замкнути той женевський дім, а то може він довести в короткому часі до катастрофи". Абісинську справу можнаб поладнати процедуральним шляхом, але до того не допустили інтиґранти, яких інспіраторами є московські делеґати.

Гостро атакує большевиків „Пті Парізіен", „Евр" і „Епок". Лише соціялістичний „Попюлер" і комуністична „Юманіте" атакують закордонну політику французького уряду.

Розвязки національних проблем оминути не можна!

Львів, 12. травня 1938.

Чехословаччина переживає важкі дні. Ані італьо-анґлійське порозуміння, ані скріплення франко-анґлійської антанти у льондонських нарадах, яких остаточним маніфестаційним завершенням буде візита анґлійської королівської пари в Парижі, ані дипльоматичний натиск Англії на Німеччину, ба навіть — як кажуть — порада Мусолінія Гітлерові не розпочинати проти Чехословаччини війни, — все воно ні трохи не зменшило небезпеки, яка станула рубом перед Чехословаччиною: небезпеки розпастися через відосередковий гін національних меншин (вірніше: одної тільки меншини німецької) та ворожий фронт усіх найважніших сусідів (Німеччини, Угорщини, Польщі). Ще 19. серпня 1936. р. през. Бенеш у своїй промові у Райхенберґу (виголошеній у німецькій мові!) признав, що „національні спори на всіх етвічних границях є природні й неминучі, але наші обидва (читай: німецький і чеський) народи надто зрілі, щоб дати себе зденаціоналізувати" і тому заявив: „не боюся національних суперечок у нашій державі". Але у тій самій промові голова Чехословацької Републики рішуче застерігався проти встрявання якоїнебудь чужої держави у чехословацькі національні проблеми, які — мовляв — є проблемами внутрішніми та в яких може щонайвище забірати голос Ліга Націй у рямцях міжнародньої охорони меншин. Нема від того часу ще двох літ, як допомога чужих держав Чехословаччині не тільки потрібна, щоб уможливити їй мирну розвязку внутрішньо-національної проблеми, але просто життєво необхідна. І хоч осередком тієї проблеми є проблема німецької меншини в ЧСР, проте всі в ЧСР і в цілому світі знають, говорять і на всі лади пишуть, що з німцями чехи ще далиб собі раду, колиб не те, що до тієї проблеми долучується все ще нерозвязана справа автономії для Підкарпатської Руси, автономії для Словаччини та справа найменшої з усіх інших тамошніх меншин — польської, для якої мін. Бек недавно теж домагався автономії. І ось доходить вже до того, що закордонна преса, навіть Чехословаччині прихильна, висловлює невеселі рефлексії, що — мовляв — навіть коли Чехословаччина згодиться тепер перетворити себе на державу з федеративним устроєм, то це тільки посередня стадія до розпаду, бо територіяльна автономія, яку нині дістануть тамошні меншини, не ослабить, а скріпить їх відосередковий гін.

Приклад Чехословаччини — просто клясичний для помилок, яких держава не повинна робити і для траґічних наслідків, що їх тягне за собою легковаження собі великих проблем. Пригадаймо до того, що Чехословаччина ніколи не замкала зовсім очей на свої національні проблеми: її легковажний підхід висловлювався тільки у спробах полагоджувати ті проблеми на маленький спосіб та в міжчасі пробувати реалізувати ріжні мертвороджені задуми ріжних дуже маленьких людців з партійницького мішка, які гадали використовувати меншиневий терен для наскрізь еґоїстичних цілей (яскравий приклад — поведінка чеських аґраріїв на Закарпатті). Помилка чеської національної політики полягала на тому, що вона не старалася розвязати справи своїх національних меншин ще тоді, коли дійсно не було ніякого закордонного натиску, тоді, коли Чехословаччина мала найкращу міжнародню конюнктуру, а не найгіршу, тоді, коли ті її меншини булиб прийняли зворот національної політики в їх користь не як капітуляцію, а як добровільне простягнення руки до згоди та співпраці, як наявний доказ добоої волі, проявленої з власно-

Які права дає меншинам чехословацький „національний статут".

Як подає „Анґріф", проєктований „національний статут Чехословаччини" обіймає такі постанови:

1) Культурна автономія: **власна управа шкільництва.**

2) Господарська автономія: **частина доходів з німецької етногр. території піде на місцеві німецькі потреби.**

3) На німецькій етногр. території **нім. мова буде другою державною** побіч чеської.

4) Державні посади будеться обсаджувати пропорціонально до відсотку поодиноких меншин у населенню Чехословаччини.

5) Над введенням у життя „національного статуту" наглядатиме контрольна комісія, зложена з представників усіх національних груп.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР У ГІТЛЄРА.

Британський амбасадор у Берліні відбуде в четвер або в пятницю розмову з Гітлером на тему полагодження чесько-німецького конфлікту згідно з постановами анґльо-французьких нарад. З огляду на недавній виїзд Гітлера і Рібентропа до Риму, амб. Гендерсон говорив у цій справі лише з віцемін. Верманом.

Портуґалія визнала еспанський національний уряд.

Портуґальський делеґат у Бурґосі, Теотоніо Перейра передав еспанському нац. міністрові закорд. справ письмо, яким Портуґалія визнає національний уряд одинокою леґальною владою в Еспанії.

ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА ОКРУЖЕНІ.

Наварські частини обсадили гостинець Альбокасер — Ґарґальльо та місцевість Мірамдель. Тим способом окружили вони простір 600 кв. кільометрів, що є в руках червоних.

Японці здобули цілий острів Амой

Як подає Райтер, японські війська заняли цілий острів Амой; китайці відступили на всій лінії.

Чужинці не потерпіли ніяких шкід.

АНҐЛІЙСЬКІ Й АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ БЕРЕЖУТЬ ОСТРІВ КІЯНСУ.

Минулої ночі вислано з Гонкону до Амой кілька британських военних кораблів, м. ін. один великий кружляк, для охорони британських громадян на острові Кіянсу. Причалила там частина залоги американського контрторпедовця, що стоїть в Амой.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В ОКОЛИЦІ ЦІСАРСЬКОГО КАНАЛУ.

Як подає Домеі, між японцями й китайцями дійшло до завзятого бою у південно-західній частині шантунської провінції в районі Цісарського каналу, на фронті довжини 200 км.

Японські війська заняли 10. ц. м. Таічу та простоюючи на південний схід від Юнченґу інший японський відділ зблизився 4 км. до Таерчуанґу, де стрінув поважні китайські сили. На цих відтинках йдуть безперервні бої.

Японські війська, що ввійшли до провінції Кіянсу, бються з китайцями в віддалі 4 км. від Чеху. Біля Ганчуану 1 японська кольона дійшла до Цісарського каналу, де стрінула 3 китайські дивізії. Японські відділи, що ведуть наступ на південь від шляху Танченґ бються під Нанляочен з противником, якого сили перевищають осьмикратно японців.

Сильний відділ китайської кінноти появився під Янчуаном, щоби перетяти шлях. Під Сінанчен (на люнгайській залізниці) появилися також китайські сили, що намагаються окружити японців; проти них вислала японська команда кінні частини. На берегах Цісарського каналу китайці уставили важкі гармати. Японські війська на цілому фронті йдуть поволи вперед, намагаючись окружити китайців під Су-Чов.

го почину. Тоді ніхто не міг би казати про небезпечне скріплювання відосередкових течій — німецького чи мадярського ірредентизму, — тільки про сильніше звязування меншин з державою, в якій вони бачилиб дійсного і щирого оборонця своїх прав та покровителя свого національного розвитку.

Трагізм Чехословаччини полягає у тому, що і німцям у Чехословаччині поводилось розмірно найкраще, ніж в якійнебудь іншій чужонаціональній державі (2 університети, політехніка, державою субвенціоновані театри з Національним Театром у Празі на чолі, 3 міністри німці у кабінеті ЧСР і т. д. і т. д.). і закарпатські українці дістали в Чехословаччині змогу започаткувати свій відродженецький рух після стракітливого мадярського асиміляційного рережіму, і поляки дістали ті можливости, про які цікаві можуть прочитати собі хочби у книжечці „Польска мейшосьць народова в Чехословації" Юзефа Хмєляржа (Прага 1935), якої польські джерела досі не здементували, — і мадяри мають на Закарпатті та Словаччині такі права, яких ніколи своїм меншинам не давали. А при тім усім у світі істнує сьогодні думка про меншиневий „гнет" у ЧСР: бо паліятиви ніколи проблеми не вичерпують, а найгіршим моментом зривати з паліятивами є момент злої конюнктури. І в Австро-Угорщині меншинам не велося розмірно ще найгірше (порівнюючи нпр. з Росією Романових чи Німеччиною Гогенцолернів, або положенням курдів і вірмен у Туреччині), а проте наддунайська монархія розпалася не тому, що програла війну і її кінець порішено у тайній льондонській умові з 1915. року, тільки тому, що думка про федеративний устрій прийшла австрійському монархові „цу шпет". Так само спізнився Микола Миколаєвич зі своїм маніфестом до поляків Бо те, що сьогодні добре, дуже добре, завтра вже дуже зле, а національна проблема — це така штука, якої ніколи не можна завернути назад: бо розвиток націй почнаючи від кінця наполеонських та понаполеонських часів іде таким темпом, що всякі штучні греблі тільки настобурчують грізні хвилі, які мусять їх з грюкотом звалити.

Ми, українці, не відчуваємо ніякої радости з приводу важкої нинішньої ситуації Чехословаччини. І щиро раділи би, колиб удалось Чехословаччині ті труднощі мирно поладнати, себто — колиб признання найширших автономічних прав національним меншинам у ЧСР в відкиненням раз на завжди спроб денаціоналізації і штучного защіплювання нежиттєздатних теорій на меншиневому терені (нпр. протеговане русофільство на Закарпатті) скріпило Чехословаччину, обєднуючи всі тамошні національні меншини в одному державному творі. Не маємо ніякої „шаденфройде" з чеських невдач, тямлючи все добро, що його українська політична еміграція зазнала від чеської держави та навіть ті скромні можливости, що їх дістали наші земляки на Закарпатті.

А проте не можемо не користати з чеських помилок і для актуальної української політики в Чехословаччині і поза нею. Не можемо не вказувати, до чого веде система, не бачити найважливішої проблеми XX. століття, якою є проблема національних меншин, та чим кінчаться всякі спроби — розвязати ту проблему не її природним і єдино доцільним способом: признанням належних меншинам прав. Колиб навіть удалося усунути саму назву даної національної меншини зі статистичних виказок, колиб навіть зліквідувати всякі якінебудь зорганізовані познаки екзистенції даної національної меншини, — всеодно проблема залишиться проблемою, яка буде чекати свого вирішення. Вирішувати її за одним махом, прогаявши всі попередні можливости — річ така, якої не втяв ще ніодин державний ґеній всесвітньої історії.

Кажуть, що „історія є вчителем життя". Але істнує й інший погляд: історія ще нікого не навчила.

ік.

Декларація і резолюції Центрального Комітету УНДО.

У ч. 99. „Діла" підпала конфіскаті Декларація Центрального Комітету УНДО з 7. ц. м. (кінець розділу І. і цілий розділ II.) у ч. 100. резолюції (в цілости). В середу пополудні пресова цензура відкликала телефонічно обі конфіскати, тому містимо нині ще раз Декларацію (для повноти від початку до розділу III.) і всі резолюції.

ДЕКЛЯРАЦІЯ

Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання у справі положення українського народу в польській державі, принята на засіданні 7. травня 1938 р.

Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання в почутті надзвичайної поваги сучасного політичного положення українського народу в межах польської держави і в почутті тієї відповідальности за національну політику свого народу рішив:

I. Центральний Коімтет УНДО стверджує, що за 3 роки послідовно веденої нашою партією політики замирення і нормалізації відносин між українським та польським народом ця політика — без вини УНДО — не принесла вистарчальних позитивних наслідків. Замісць нормалізації відносин українське громадянство стоїть перед фактом боєвої мобілізації та наступу польського громадянства проти українського національного життя.

Безчисленні факти виказують, що відповідальні чинники не тільки не протидіають тому протиукраїнському походові, але є часто його співучасниками.

II. Цей організований систематичний наступ проявляється особливо:

1) одиничним і масовим примусовим перетяганням осіб української народности греко-католицького обряду на латинський обряд і православної віри на католицтво, переміною православних церков на костели, переслідуванням греко-католицького і православного духовенства за його оборону релігійних прав українського населення;

2) систематичною акцією для розбиття національної єдности українського народу, якої проявами є наприклад створювання фікцій про істнування окремих племен як особливих етнічних збірнот у вигляді русинів, лемків, гуцулів, бойків, волиняків, поліщуків — або змагання і заходи для винародовлювання дрібної шляхти засобами пропаганди, що промовляє до низьких інстинктів;

3) виключенням українських селян від набування землі при парцеляції більших посілостей та позбавлення їх у той спосіб матеріяльної підстави життя, а в пограничній полосі обмежуванням обороту землею і нерухомостями;

4) відбиранням права на науку та виховання українських дітей в їх матірній мові та вчителями української народности в области нижчого шкільництва, нехтуванням українських вимог щодо заснування та утримування українських фахових і середніх шкіл та українського університету;

5) відсуванням українського елементу від належної участи в самоуправі та її органах усіх типів;

6) елімінацією українців від праці і від становищ у публичній службі, при чому від кандидатів вимагається зміни віри та народности, що спричинює процес деклясування українського елементу в Польщі та радикалізацію його настроїв;

7) обмежуванням господарського розвитку українського населення чи то в організації самостійної торговлі чи організації української кооперації, розвязуванням без справедливих причин українських господарських установ, накладанням адміністраційних кар за збірки ощадностей і взагалі негативною для наших земель інвестиційною та кредитовою політикою;

8) репресіями супроти організованого українського культурного життя, яке виявляється заборонами засновування культурно-освітніх та тіловиховних установ, як не менше розвязуванням таких установ і заборонами всякого роду імпрез, уладжуваних згаданими установами;

9) обмежуванням громадянських прав і свободи організації у пограничній смузі через безоглядне стосування закону про охорону границь до українського населення та українських установ;

10) негативним відношенням державного буджету до господарських, освітніх і культурних потреб українського народу як національної спільноти.

Щораз частіше за вирішування складних і незвичайно трудних українсько-польських взаємин беруться невідповідальні чинники, які нераз своїми насильними виступами виключають можливість мирно наладнати ті взаємини. Щораз менше значіння і впливу в цій ділянці має закон і право. До того польська політика на українських землях є позбавлена суцільности та одностайности, що дає змогу поодиноким органам адміністраційної влади на окремих територіях стосувати різні, нераз навіть суперечні між собою способи та методи правління.

РЕЗОЛЮЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УНДО, ПРИНЯТІ НА ЗАСІДАННІ ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1938. Р.

I.

Центральний Комітет УНДО стверджує, що в нинішніх важких політичних відносинах в українському громадянстві зростають настрої політичного радикалізму. Ці настрої є викликувані в першу чергу визиваючою поставою широких кол польського шовіністичного громадянства супроти всього, що українське, і плановою протиукраїнською акцією Комітету Порозуміння Польських Суспільних Організацій. Останні події на польсько-українському відтинку, розгром українських установ у Золочеві та подібний на меншу скалю уладжений напад на приватні домівки й українські установи в Радехові є наглядним доказом у найбільшій мірі нездорової та пересиченої ненавистю атмосфери серед польського громадянства. Ці жалюгідні події є висловом опінії польського громадянства, щоби стосувати супроти українців збірну відповідальність за незаконні вчинки окремих невідповідальних українських одиниць. Центральний Комітет УНДО якнайрішучіше протестує проти стосування засади збірної відповідальности, зокрема, проти свідомого незапобігання і толерування всяких погромницьких відрухів польського громадянства органами державної влади

II.

Центральний Комітет УНДО закладає рішучий протест проти закриття органами влади дня 28. квітня 1938. р. Українського Робітничого Товариства **„Сила"** і проти припинення діяльности дня 6. травня 1938. р. на терені цілого краю Товариства **„Союз Українок"**. Центральний Комітет УНДО вважає, що статутові недогляди та відхили чи навіть політичні потягнення окремих Виділів чи поодиноких членів Виділів українських загально-краєвих товариств у ніякому разі не можуть бути достаточною причиною для стосування збірних санкцій супроти істнування цілости даних товариств, яких то репресій не стосується до польських аналогічних товариств. Центральний Комітет стверджує, що того роду репресійні акти і нерівномірність трактування обох груп ще більше заогнюють і так уже до краю загострені польсько-українські взаємини, і викликують серед українського загалу переконання, що ці акти є на ділі інтегральною частиною загального польського наступу на цілість зорганізованого українського національного життя.

III.

На основі безчисленних фактів, зачерпнених з безпосередньої практики теперішнього українського життя, Центральний Комітет УНДО стверджує, що організаційна праця Українського Народу на всіх ділянках його життя зустрічається зі зростаючими щораз важчими перешкодами. Доконані вже погроми, погрози дальшого нищення поодиноких проявів української організаційної діяльности, визиваюча постава польських шовіністичних кол супроти українських церковних свят і культурних подій є цього найбільш проречистим доказом. В обличчі всіх тих ударів, які останньо безупинно падуть з польської сторони на цілість українського національного життя, Центральний Комітет якнайрішучіше протестує проти позбавлювання українського населення належних йому і запоручених конституцією основних прав та звертає увагу найвищих рішальних чинників у державі на ці високо ненормальні відносини. Факти необоснованих репресій, насильства та безправства, стосованих супроти українців широкими шовіністичними колами польського громадянства, цілковито анархізують місцеве приподне життя, підривають почуття правної безпеки і до решти затирають різницю між законом і безправством.

IV

Центральний Комітет УНДО перестерігає українське громадянство перед деякими невідповідальними чинниками в українській суспільности, що своїми очайдушними вчинками

носять шкоду українському громадянству та спричинюють репресії.

Тому Центральний Комітет закликає українське громадянство до рішучої боротьби з такими безвідповідальними одиницями та їх вчинками.

/.

Центральний Комітет УНДО взиває українське громадянство твердо витримати серед цих небувало важким умовин на всіх позиціях своєї всесторонньої творчої національної праці та не давати собі від тієї праці відтягнути в отому незломному переконанні, що ніхто не має права ні сили спинити нас у наших конструктивних і творчих національних змаганнях.

Центральний Комітет
Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Як виростала наша українська інтеліґенц я.

У починах нашого національного відродження, в першій половині минулого століття, мали ми інтелігенцію духовну. Вона була національно свідома, хоч не одностайно, та виховувалась у наших духовних семинаріях у Львові й Перемишлі. Зате світської інтелігенції було у нас мало.

Яке було чисельне відношення нашої інтелігенції духовної до світської, вказують на це підписи на першій відозві **Головної Руської Ради** у Львові з 10. травня 1848. р., де є підписані зі світських громадян тільки: Іван Борисикевич, письменник, як другий заступник предсідника і Теодор Леонтович, архівіст Товариства Кредитового у Львові, як другий секретар.

Вже трохи більше обізвалось наших світських інтелігентів у відозві з запрошенням **на зїзд руських учених** до Львова на день 19-го жовтня 1848. р., що її підписали: Іван Товарницький, власник маєтности в Яричеві під Львовом, Теодор Леонтович я. в., Іван Заржицький, радник магістрату, Лев Сосновський, судовий радник (сеніор Ставропігії) та Іван Борисикевич я. в. з Тернопільщини.

З львівських громадян того часу признавалися до нас іще: Антін Павенцький, редактор „Зорі Галицької", пізніше нотар у Львові, Кирило Віньковський, фіскальний адюнкт, Степан Керичинський, радник магістрату, Иоаким Хоминський, губерніяльний секретар, Микола Юристовський, директор державної друкарні, Андрій Шушкевич, скарбовий надкомісар, Иосафат Садовський, кримінальний радник, Василь Антін Чачковський, камеральний урядовець, Теодор Рожейовський, магістратський урядовець і д-р Амброз Яновський, гімназійний учитель.

Отсе було у Львові, а ще слабше було в краю. Згадаю ті два міста, в котрих я виховувався у шістьдесятих роках минулого століття.

В Тисьмениці було тоді пятьох наших світських інтелігентів, поза тамошніми міщанами: два судові урядовці: Волянський і Флоряньський, третій, Кримський, бувший мандатар, що став поляком, та два двірські офіціялісти: Деаутович і Майковський, що своєї народности голосно не виявляли і їх іноколи називали „перекинчиками".

Нарід там не мав тоді довіря ані до священиків ані до світської інтелігенції, бо в перших виборах до Державного Сойму у Відні в 1848. р. вибрав з тисьменицької виборчої округи послом анальфабета Гриня Петришина, господаря з Тисьмениці, котрого відтак називали депутатом. Аж з кінцем шістьдесятих років минулого століття прийшов до Тисьмениці молодий судовий авскультант Тит Заячківський, син о. Иосифа Заячківського з Лопянки, якого всі громадяни полюбили й поважали та ставили на посла. Це була вже наша нова інтелігенція світська, що виходила зі священичих родин.

У Станиславові був у тих давніх часах майже одинокий світський інтелігент в особі Евстахія Прокопчиця, гімназійного учителя, що став послом до Державного Сойму у Відні 1848. р. Він працював у Станиславові разом з о. Петром Шанковським, парохом Станиславова, батьком о. Теодора Шанковського, пізнішого пароха Станиславова та з о. Григорієм Шашкевичем, парохом з Угринова, котрого в недовгому часі покликали до Відня в характері міністерського радника.

Часи діяння Окружної Руської Ради в Станиславові скоро перейшли і по них лишився тільки спомин з оповідання, бо опісля національна діяльність в Станиславові майже зовсім була завмерла в руках духовенства. Підняли її аж з кінцем шістьдесятих років: студент фільософії **Леонід Заклинський,** син священика з Маріямполя, що осів по смерти батька у Станиславові, і студент прав, пізніше адвокат у Станиславові, **Мелитон Бучинський,** син священика з Кутиск коло Товмача. Це була наша нова світська інтелігенція, що вийшла з священичих родин.

Опісля прийшли до Станиславова молоді судові авскультанти: Ісидор **Мидловський,** син священика з Криховець під Станиславовом і Михайло **Глиджук,** міщанський син з Богородчан. Відтак прийшли до Станиславова: д-р Юліян Целевич та Евген Желехівський, гімн. професори і більша кількість учителів середніх шкіл, як Апольон Ничай, Іван Ружицький і Корнило Червінський — всі сини священиків.

Що з цього короткого спогаду виказується?

Передовсім те, що в першій добі нашого національного відродження мали ми на Галицькій Землі нашу духовну інтелігенцію, а світської інтелігенції було дужеж мало, можна сказати: недобитки давньої руської інтелігенції світської. Відтак перші кадри нової нашої світської інтеліґенції виростали з наших **священичих родів:** батьків і матрон, повних посвяти і праці.

Та цього було за мало. Природним ходом подій **прийшло нам у поміч: наше міщанство і селянство.** Ті два стани зачали в роках сімдесятих і вісімдесятих минулого століття посилати свої діти до гімназій і звідси виростала наша нова світська українська інтелігенція, як також доповнялась духовна інтелігенція — до повного стану.

А до того треба признати, що до виховання нашої свідомої інтеліґенції в українському дусі найбільше причинилося те, що зачинаючи від вісімдесятих років минулого століття, на домагання наших послів засновано державні українські гімназії. А як не можна було, то засновувалися приватні українські гімназії нашим патріотичним громадянством, і звідси вийшла **нова наша українська інтелігенція.**

30. IV. 1938.

Д-р Кость Левицький.

Забороняють заснувати кружки „С. Г."

В другій половині квітня ц. р. ліське староство заборонило оснувати кружки „Сільського Господаря" в селах **Рівні** та **Чорній.**

У першому випадку за причину своєї заборони подало староство те, що влада устійнила, немов би то основники кружка „Сільського Господаря" мали намір створити цю установу на місце читальні „Просвіти", якої діяльність староство припинило ще 15-го січня 1937 р., а воєвідство це рішення затвердило. І дальша причина, про яку ми вже багато разів чули:

„Poniewaz założycielami projektowanego Kruzka są ludzie młodzi, przeważnie bezrolni i zwolennicy kierunku skrajno nacjonalistycznego, zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że założyciele nadużywają formy stowarzyszeniowej dla celów niestatutowych, a w szczególności dla szerzenia haseł politycznych, godzących w ład i porządek prawnopolityczny Państwa Polskiego."

В Чорній ця заборона має іншу причину. У письмі до основників староство каже:

„Na zasadzie postanowień art. 14 i 41 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. X. 1932 w przedmiocie prawa i stowarzyszeniach Dz. U. R. P. nr. 94 poz. 808 zakazuję założenia Oddziału Stowarzyszenia pod nazwą Kółko T-wa „Silśkyj Hospodar", ponieważ na terenie gromady Czarna istnieje już Kółko Rolnicze, którego cele są analogiczne, jak cele Kółka T-wa „Silśkyj Hospodar".

Założenie nowego stowarzyszenia o tych samych celach osłabiło by jedynie aktywność istniejącego i rozwijającego już działalność stowarzyszenia, co nie leży w interesie publicznym.

Skoro założycielami projektowanego stowarzyszenia są ludzie młodzi o poglądach kierunku szowinistyczno-nacjonalistycznego i skoro nie znaleźli oni terenu pracy dla siebie w istniejącym już Stowarzyszeniu, to zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że chodzi im o działalność nacjonalistyczną sprzeczną z poglądami większości mieszkańców w Czarnej i stowarzyszenia nowozałożonego nadużywali by dla celów niestatutowych, co mogło by godzić w interes ogólny i zagrażać bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu."

Таким чином факт, що в селі істнує польське „Кулко Рольніче", дає старостві підставу заборонити українцям оснувати собі товариство з подібними цілями. Такого ще, здається, у нас не бувало...

„Зберегти від забуття памятку життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", 1, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, стаючи у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського рівня вже у княжій добі.

„УНДО на ховзькій і небезпечній стежці".

ТАК ТВЕРДИТЬ ОРГАН ОЗОНУ НА ПІДСТАВІ ОСТАННІХ РЕЗОЛЮЦІЙ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ПАРТІЇ.

„Слово Народове" (ч. 139. з 11-го травня ц. р.) подало за українською пресою вістку про засідання Центрального Комітету УНДО і зміст декларації, що була частинно сконфіскована в 99. числі „Діла" з 10-го травня ц. р. і яку сьогодні після звільнення від конфіскати друкуємо на іншому місці.

Закидаючи щодо деяких тез, як ось у справі переміни православних церков на костели, що ЦК УНДО „дозволяє собі не тільки на дуже субективну оцінку становища, але навіть на звичайний фальш" — „Слово Народове" так кінчить свої заввага:

„Від себе покищо випадає нам замітити, що декларація не вносить нічого нового, що вона в засаді сепаратистична і нещира та обрахована на аґітацію і пропаганду серед мас. Може бути, що це теж підготова відвороту від т. зв. нормалізації, бо в закінченні закликає до консолідації взагалі, а не консолідації в рямах УНДО, що чейже завжди мало характер радше консолідації, ніж партії. Хто памятає недавні залицяння обох відламів УНДО під адресою ОУН, той зрозуміє, що і тут можуть скриватися деякі можливости".

Цю свою статтю вмістило „Слово Народове" під наголовком: „Польська політика на українських землях" і в самій статті це щераз підкреслює:

„Все це означене як „польська політика на українських землях". З цього виходить, що УНДО далі стоїть на сепаратистичному становищі і твердить, що в Польщі є якісь непольські землі і навіть не мішані, але „українські"...

Резолюції ЦК УНДО глибоко нарушили спокій львівського органу Озону **„Дзенніка Польского"**, який (ч. 130 з 13-го травня ц. р.) у статті п. н.: „Погрози і спроба шантажу ЦК УНДО" пише, що:

„Ці резолюції з уваги на свій тон і характер домагань вимагають, щоб їх обговорити та негайно на них відповісти".

І „Дзеннік Польскі" відповідає... Він невдоволений, що УНДО стверджує невдачу нормалізаційної політики без своєї вини... На його думку офензива польського елементу виправдана, бо держава має право забирати слово на землях з мішаною людністю. Тобто орган Озону офіціяльно стверджує, що всі ці протиукраїнські ухвали ріжних польських організацій — це „голос держави". Далі „Дзеннікові Польскому" дуже не подобалося, що

„УНДО домагається для українського громадянства у Східній Галичині уявлених прав, прав, що вдаряють в одноцілість Річипосполитої та в елементарні на тих землях інтереси польського народу, що тут теж має дещо сказати. Чи українське громадянство забуває, що всякі права випереджують обовязки? А як виконує воно свої обовязки? Хіба не треба про це писати".

Для „Дзенніка Польського" — „тон цієї резолюції переходить всякі сподівання". Його виводить з рівноваги вислів у декларації ЦК УНДО, що „дальше толерування такого стану може спричинити хронічну анархію... і при використанні посторонніми чинниками стати загрозливе для мира". Не скриваючи обурення, він пише:

„Отже погрожуєте, панове, зовнішніми чинниками! Цю погрозу треба пригвоздити, бо вона в яскравий спосіб насвітлює ваші основні почуття у відношенні до польської держави. Але затямте собі, що нема ніякої анальоґії між національними відносинами, що панують у Польщі та відносинами в інших державах, навіть найбільш демократичних. Те, що ви дозволяєте собі на спробу шантажу, хіба є найкращим доказом дуже далеко посуненої толеранції держави, якого національне осередовище творить 70 відс. поляків".

Пригадуємо на цьому місці, що це пише орґан Озону, який так інтерпретує декларацію полк. Коца, тобто її уступ про національні меншини, що вимогу найпримітивніших прав для українців називає — спробою шантажу.

Орґан Озону посунувся ще дальше. Для нього не істнують ніякі міжнародні зобовязання Польщі. Він це отверто заявляє:

„Покликуватись на міжнародні зобовязання Польщі у справі б. Галичини — це справді смішно".

Але тому самому „Дзеннікові Польскому" ні трохи не смішно покликуватись на міжнародні зобовязання, що торкаються Польщі на її користь.

Вкінці „Дзеннік Польскі" стверджує, що УНДО вступило на „ховзьку та небезпечну стежку" і радить йому поміркувати, чи така політика „лежить уже не в інтересі нормалізаційної політики, але в інтересі самих українців".

З усього того бачимо, що коли навіть декларація і резолюції ЦК. УНДО, видержані в такому поміркованому тоні, виводять з рівноваги навіть орган Озону, то що можуть з цього приводу писати всякі краківські „Куріерки" та інші явно україножерні польські пресові орґани?

---

†

У треті роковини смерти бл. п.

Ганусі Струтинської

абсольвентки медицини та членкині „Марійської Дружини Студенток"

відбудеться в храмі св. Юра

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

у неділю 15. травня год. 8, про що сповіщає

Рідня.

З українського життя у Варшаві.

Весна 1938 р. принесла помітне пожавлення українського культурно - товариського життя у Варшаві. Майже всі українські місцеві організації виступили або виступають з новими — часто оригінальними — імпрезами, сходинами, вечорами тощо.

Найбільше уваги присвячено, як звичайно, під кінець товариського року, науково-відчитовим сходинам і дискусіям.

РЕФЕРАТИ, ВІДЧИТИ, ДИСКУСІЇ.

Передовсім треба зареєструвати кілька нових цікавих науково-популярних викладів в **Українському Науковому Інституті**. Дня 15-го квітня ц. р. відбулися там чергові збори економічного семинара з дискусією на тему реферату **п. Г. Лазаревського:** „Совітська економіка в світлі даних процесу Бухаріна й ін." В минулу пятницю, 6-го травня ц. р., виступив як гість Інституту голова НТШ. **проф. д-р Іван Раковський** зі Львова з дуже цікавим рефератом про антропольоґічний тип українця.

Щораз більше зацікавлення починають викликувати симпатичні і традиційні вже рефератові недільні сходини мистецького гуртка „Спокій". У рямках таких сходин **проф. Дмитро Дорошенко** виступив з рефератом: **„К. Ф. Масарик та Іван Франко"**, а останньо **п. Гліб Лазаревський** полонив просто численних слухачів знаменито опрацьованими спогадами - студією на рідку і прецікаву тему: **„Старі українські шляхетські садиби"**. Автор скривдив би український читацький загал, якби надто зволікав з друком тієї рідкої у нас праці.

Не можемо врешті не згадати про дуже вдалі відчитово - літературні вечори **Союзу Українок Емігранток,** присвячені творчості Марка Вовчка і Н. Королевої, зокрема-ж про вдалий **„Вечір живого слова"** (получений з танцями), якого живою атракцією і героїнею стала — зрозуміло — артистка п. Леся Кривицька зі Львова.

„ЗАПОРОЖЦІ" ПРИ ПРАЦІ.

Минулої неділі, 8-го травня ц. р., старшина студентської корпорації „Запорожжя" запросила українське громадянство на урочисту інавґурацію своєї праці (в домівці У. Ц. К.). На інавґураційних зборах взяли між іншими участь куратор корпорації проф. Кордуба, проф. Смаль-Стоцький і запрошені гості. Програму... промову кошового Б. Кентржинського... цікаво було почути, що була в ній мова... справжні тривкі надбання тієї конструктивної групи студенства та не було ні сліду ... гогії чи анархістичного пустомельства. ... ню несподіванку зробили всім студенти ...славський та Ліпша як референт та корреферент ... дуже добре обробленого (виключно до ... карти) відчиту про розселення і геополітичну структуру українського народу. Побажати, щоб оба здібні наші молоді географи ще та на ширшій арені давали знати про ...

МИСТЕЦТВО І ПРОПАҐАНДА.

Головними українськими імпрезами ...ого сезону будуть: **фестіваль української родньої пісні,** що його влаштовує Український Національний Лисенківський Хор у варшавській опері в понеділок 16. ц. м., що вже викликав помітне зацікавлення серед неукраїнців ..., **вистава** (архітектура, графіка, різьба, ...ство) **„Спокою"**, яку відкриють 15-го ... в сальонах „Імки".

Невдалий переворот у Бразилії.

Бразилійські фашисти (інтеґралісти) намагалися перевести державний переворот. Вони убили стійку під президентською палатою та перетяли телефонічні дроти. Залишили лиш один тайний телефноїчний провід, яким през. Варгас заалярмував дирекцію поліції. Після 2-годинної битви поліція перемогла інтеґралістів і арештувала їхнього провідника Вальверде.

Заки поліція прийшла на відсіч, през. Варгас зі своїм шваґром кермував обороною палати, маючи лише 16 людей і 1 скорострів.

Рівночасно дійшло до вуличних боїв у ріжних дільницях міста, бо змовники намагались опанувати міністерство війни та заарештувати кілька ґенералів.

При здавлюванні револьти згинуло чимало людей. Змовники були перебрані за моряків; військо не взяло участи у револьті. На провінції спокійно.

През. Варгас довший час проходжувався по столиці — населення витало його оваційно.

Якби переворот був пощастив, владу булиб перейняли провідники інтеґралістів Барбоза, Ліма і Бельміро Вальверде.

Між арештованими є кількох вищих старшин.

ТРЕБА ПАМЯТАТИ.

Вже перші дні тягнення четвертої кляси сорокпершої Клясової Льотерії принесли багато великих виграшів, які засобили готівкою мешканців ріжних дільниць краю.

Завдяки поділові льосів на пять частин, замість давних чотирьох, зросло теж велике число тих, що виграли, яким відкрилася нова, щаслива карта життя. Великий відсоток тих, що виграли творять пані. Так напр. суму сто тисяч золотих, яка впала на ч. 68350 поділили між себе громадянки Ловича, Мрозів і Могильна, а також двох грачів із Ратна і Ваганьца. Подібно і виграш 75.000 золотих (на ч. 94.409) припала варшавянці, краковянці і львовянці; знову дві „пятки" найшлися в руках представників армії.

Мужеська половина людського роду осягнула більшість серед співвласників льосу ч. 3.025. Суму пятьдесять тисяч золотих поділили між себе лодзькі робітники.

Тому, що так щастить паням, вони повинні памятати перед виїздом на літниська про те, щоб засобитися в льос до першої кляси сорокдругої Льотерії. Вони можуть це зробити таки зараз, бо льоси є вже у колекторів. Зокрема ті, які мають намічені числа, повинні поспішитися, щоб хтось їх не випередив.

—o—

Жіноча сторінка.

Збережім рівновагу!

Тяжким ударом для всього нашого жіноцтва є припинення праці Союзу Українок. Тяжким ударом і для всього нашого народу.

Не будемо тут спинятися над причинами, що їх подали урядові чинники як мотиви припинення, ані над враженнями нашого жіноцтва та нашого громадянства з цього приводу. На одне хочемо звернути увагу передовсім, а саме на те, щоб ми вміли в цих прикрих хвилинах зберегти рівновагу і холодну розсудливість, бо може саме в цьому буде наш рятунок.

Ми жінки, назагал, нарід дуже експансивний. Живемо нервами, чуттям та вражливі до крайности на ріжні прикрощі. Така вже наша природа і нема нам чого від неї відпекуватись. Але коли в інших випадках наша вражливість та інтуїтивність є дуже додатні і надзвичайно корисні, то у хвилинах тривоги є це прикмети небезпечні і тут треба кликати на поміч розум та опанувати ним свої нерви і перше, ніж щось зробимо чи скажемо, мусимо дуже добре роздумати, щоб не вийшла з того шкода, яку потім може і направити буде за пізно.

З цією подією останніми часами звязано і шириться стільки ріжних чуток, що аж страшно стає, коли подумати, з якого джерела вони можуть походити і які наслідки можуть мати. А найбільше тих неймовірних чуток походить таки з жіночих уст і передається від одної до другої так, що зростають вони до неймовірних страховищ; при цьому не бракує теж ріжних баламутств та наклепів саме може на тих, що найбільше над тою подією спочувають.

Від тих, що тепер приїздять з провінції, доводиться чути неймовірні речі про те, як той чи та поставились до справи, як на неї та чи інша зареагувала і що з того вже вийшло та що далі буде. Найфантастичніші відомости ширяться про те, що нас далі чекає та які будуть наслідки цього розвязання. Самі шукаємо хиб і знаходимо їх часто там, де їх і нема й не було, витягаємо на світ якісь такі дрібні факти, які не мають найменшого значіння та робимо з них якісь величезні події. Обвинувачуємо людей невинних, а відвертаємо увагу від того, про що може дійсно варто булоб подумати та звернути на це увагу в майбутньому.

Є ріжні дрібниці нашого життя, щодо яких можемо не погоджуватись і навіть сперечатись між собою, але є речі, де для нас нема і не сміє бути двох думок. І саме такою річю є іствування тої чи іншої нашої організації, коли вона корисна для нашого загалу.

Коли йде про те, щоб направити шкоду для громадської справи, то треба залишити на боці особисту ворожнечу, покинути ріжні здогади, а часом і злосливі завваги на адресу того чи іншого, хто міг би в цій справі бути помічним.

У тяжких хвилинах треба вміти виявити свою солідарність та єдність духа і саме тепер така хвилина, що українські жінки мусять собі це пригадати й відсунути всі дрібниці на бік, щоби пощастило нам відрятувати цінну і потрібну організацію, а не причинитись до ще більшого розбиття між нами самими

Балачки про моду.

Вже у звіті про „Показ української моди“ заповіла я Вам, шановні читачки, що у цій рубриці подам докладніший опис деяких моделів. Завдання взяла на себе нелегке, бо тих прегарних моделів було стільки, (а властиво то всі вони були „прегарні“), що вибрати з них для докладнішого опису тільки кілька дуже трудно. Та зающож наша нація дістала прізвище „хитрий хахол“? Ось і я вирішила не понизити тої нації, а тому, щоб краще в тих моделях зорієнтуватись та щоб мій опис був докладніший, попросила собі чемненько дозволу у провідниць „Труду“ оглянути ще раз ті моделі, бо зі салі зробити було це неможливе. Згоду очевидно я дістала і взявши олівець та папір у руки, всі ті моделі собі посписувала, дотого щей дечого про них цікавого довідалась від пані Елі Олесницької, що є королевою того модолевого царства.

Почну загальниково про сукні полотняні вишиті. Було тих суконь чимало і вони всі поправді гарні. А вся справа з тими вишитими суконками в тому, що тут властиво йде про добре і ефектовне розміщення вишивки та про гарний крій суконки. Нераз мала дрібничка, як от до полотна білого вставлена вузенька смужечка полотна сірого небіленого робить несподівано гарний ефект. Були вишивки найріжноманітніші і ніжне прозоре полтавське вирізування у білої, сіро-синьої та жовтої барви хрестикові, инзикові, дуже барвисті і темні однотонні, а навіть чорні та вузькі і широкі, гуцульські та буковинські — одним словом вишивка тут виявилась у всій її красі, на яку тільки здібний наш нарід. Був наприклад прегарний костюм проекту пані Елі Олесницької з білого полотна, а прикрашений густою темною вишивкою дуже ефектовно розложеною на жакетику впоперек так, що вона не робила й на боках гарні заокруглення. Думаю, що ці найефектовніші моделі з вишивками вмістить на своїх сторінках „Нова Хата“, бо шкода булоб, щоб вони лишились тільки як миттєве враження у тих, що були на показі, а не дійшли до ширшого загалу нашого жіноцтва, яке так полюбило вже полотняні вишиті сукні. Кінчаємо з вишитим полотном.

Другою ефектовною групою показу були моделі з яворівської та бойківської мальованки. Наприклад: скромний, довгий плащик без ніяких оздоб крім інкрустованих гудзиків з червоної яворівської мальованки. Надається він як доповнення кожної полотняної суконки і вся справа тільки в гарному крої. Другий комплетик з мальованки проекту пані Мілі Охримович складався з гладенької спіднички та болерка з коротким рукавцем, а доповнений він гранатовою блюзочкою, червоним лаковим пояском та червоною шапочкою-фезом. Мальованка тут очевидно гранатова. Все це робить надзвичайно ефектовне враження. Гарний був також комплетик проекту пані М. Морачевської, де жакетик з мальованки (широкий) був дуже добре відсвіжений білими маншетами та комірцем з полотна, а кінці цих маншетиків та комірця просто „обдзерґані“ в той спосіб, що роблять гарні стрілці. Дуже добре придалась також мальованка і до тенісового строю та пляжового скомбінованого з полотном і доповненого великою пляжовою торбою з мальованки. Той пляжовий стрій складається з широких штанців на станичку все з мальованки, а поверх приходить кльошевий плащик без рукавів, довгий поза коліна з бурого полотна, краями обшитий досить широкою лямівкою з мальованки і такий самий довгий пояс завязаний збоку. На жаль усіх моделів з мальованки теж перечислити не можна. Скажемо тільки, що це полотно надається майже на всі випадки дня до вечорових суконь включно. Було два моделі вечорових суконь з мальованки: один з рукавами (пані Гординської), другий без рукавів (пані Бойковської). Обидва вони мають лише дуже гарний крій, а оздобою одного є срібний і кораловий шнур та червоні коралі, другого лише чорні коралі.

Переходжу до іншого матеріялу — шорци, себто матеріялу, що його спеціяльно ткуть в Яворівщині на спідниці (полотно перетикане вовічкою та бавовняними кольоровими нитками). Тут надзвичайно гарний був моделик проекту пані Елі Олесницької — спідничка і болерко з пругастої шорци, біла блюзочка. Але найцікавіше в ньому те, що проектантка використала навіть пояс шорци, що є звичайно білий з вузькими протканими кольоровими пасочками по краях. Цей пасочок був уложений так, що він переходив понад станом по блюзці (побачите такі фасони у багатьох модних журналах). Друга пані (учениця „Труду“) показала, що з цього нашого українського, недорогого матеріялу можна зробити дуже ефектовний костюмик на вулицю модного фасону.

Шовк — наш український з нашої кооперативи „Шовк“ у Самборі. З нього було теж кілька моделів, з яких найвдалішим був комплетик роботи і проекту пані Е. Олесницької. Спідничка спереду має кілька досить глибоких закладок згори пристебнованих, а трохи вище коліна пущені вільно. Широкий жакет оригінально прикрашений кількакольоровими стебнівками на „гезці“. Ці стебнівки закінчені вязанням на зразок „богородиць“. До того шотляндська блюзочка, де переважає зелений колір.

Самоділи. Дуже гарно вони надаються на плащі звичайних модних фасонів. Ці самоділи це наш український виріб і виріб, що раз-у-раз удосконалюється (як це помітила в роботі пані Е. Олесницька). Є самоділи гладкі; було з них кілька плащів звичайних, модних фасонів і природного кольору і барвисті, є самоділи роблені на зразок „бесагових“ тканин, які дуже добре надаються на ріжні комбіновані комплети. Так наприклад був такий комплет: спідничка і камізолька з чорного бесагового самоділу, а до того пелерина з самоділу чисто білого і тільки прикрашена чорною стебнівкою та одним чорним гудзиком (проект пані С. Рудакевич). До чорної спіднички дуже добре надається тричвертівка з бесагової самотканї і т. д. Комбінації найріжноманітніші і всі дуже гарні. Є це практичний і тривкий наш виріб, а дістати його можна в Косові в „Гуцульському Мистецтві“.

Були ще й трикоти з фірми „Трікот“ в Станиславові. З них мені найбільше сподобався бронзовий комплетик, що складався із спіднички і пелерини, білий коронковий плащик і блюзочка із льняної коронки. Ці речі при теперішній моді можемо прикладати на найріжноманітніші способи і до найріжноманітніших модних комбінацій.

А на кінець цього відділу ще кілька слів про дві суконки з бурунчуку прикрашені вишивками та про балеву суконку з ґерданами. Обидві бурунчукові суконки такі ніжні і гарні, що їм місце в найелегантнішій купелевій місцевости. Одна дуже штудерно вшита ученицями „Труду“ має гарний ефектовний крій з ріжними закладками так, що й описати її трудно, а прикрашена вона полтавськими мережками та блідо синім гаптом, друга-ж із плісованою спідничкою та широкими рукавами, що прикрашені теж полтавською вишивкою, але вже більш тонованою і кольоровою. Ці обидва моделики такі ніжно-дівочі, що з ними вяжеться якось само собою весна, синє небо та золоте сонішне проміння. Сукня з ґерданами — вечорова, блідо рожева з жоржети чи ґази. Рукав довгий прикрашений вуставкою вишитою хрестиком білим та чорним шовком тим самим узором, що круглий комірець з чорно-білих перелок та широкий пояс. Цілість дуже ефектовна. Проектувала пані Міля Охримович.

Цим закінчую першу частину опису тих моделів, що були витворені з наших матеріялів але прикладені до цілком модних фасонів. Другу частину моделів — стилізованих, себто вже наслідування наших народніх кроїв подам у найближчій сторінці, якщо пани мої начальні редактори не повісять мене за те, що я так довго розписалась про моду, якої жонаті не дуже то люблять, бо треба на неї жінці гроші видавати, а нежонатим вона нідочого. Ну, але якось воно буде. Треба буде редакторам кинутись, що для читачок із провінції треба ще є стилізовані моделі описати, бо маючи перед очима багато народніх зразків, наші жінки можуть зачерпнути для себе для рівних ідей.

Рита.

Сторінка без політики.

Фатальна світлина Будди.

Між туземцями Цейльону настало недавно величезне схвилювання, що його викликав учинок молодої англійки Анни Голдж, доньки визначного урядовця в Кольомбо.

Молода англійка відвідала разом із своїм нареченим Лімоном Вотом святе буддійське місто Амурадатура. В місті почали молодята оглядати ріжні цікаві речі та буддійські святині.

Романтична знимка.

В одній із святинь Амурадатури по середині знаходилася велитенська фантастична статуя Будди. У святині не було під ту пору ні живої душі, крім обоіх англійських гостей. Молоді туристи рішили використати таку ідеальну нагоду й зфотографувати постать Будди. А щоб світлина була більше оригінальна й більше особиста, міс Анна вилізла на праве коліно Будди і примістилася там у доволі легкодушній позі. Наречений миттю зняв її на малому фільмовому апараті.

Погані наслідки наівного жарту.

Англійці віддали чергового дня фільмову ленту до тамошнього фотографа, не прочуваючи, що з цілого жарту може вийти яканебудь халепа.

Фотограф був незвичайно побожним буддійцем і коли підчас виликування фільми глянув на негатив, аж скрикнув з остраху й обурення. Негайно покинув він дальшу роботу й побіг із фатальним негативом до редакції гіндуського часопису, горлаючи ввесь час про профанацію святині. Ясно, що ціла справа набрала щойно в редакції відповідної сили і відтак розголосу, бо редакція помістила в першу чергу у своїм часописі клішу згаданої світлини і видрукувала при тім гостру статтю проти чужинців, які для заспокоєння своєі цікавости не вагаються навіть спрофанувати святиню і божество.

Наслідки.

Ціла справа набрала величезного розголосу. Туземці домагалися гострої кари на виновників. До міністра внутрішніх справ зголосилася делегація буддійських монахів, яка теж домагалася гострої кари на виновників. Остаточно ціла справа закінчилася компромісово; на приказ міністра фільму зроблену Вотом, знищили. Пара неховатих світлиців-аматорів мусіла негайно виїхати до Льондону.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Пожежники, які гасили вогонь, ходячи на пальцях.

Хто не чув, як бувало пожежна сторожа їде до вогню? Алярмові сирени, свиставки, сурми і дзвінки роблять стільки шуму, гамору й галасу, що самі алярмові сигнали іноді накоять більше паніки, як найбільша пожежа. Такий галас просто вбивчий для нервових людей.

Про те знала молода дівчина Маргарета Абуд у Каирі й тому теж у першій хвилині не знала вона, що почати, коли запримітила, що на даху дому, в якім вона мешкала, вибухла пожежа. Її мати лежала хора від довшого часу в ліжку і добра дочка хотіла їй заощадити зайвого схвилювання і перестраху.

По короткій надумі молода дівчина побігла до телефону й викликавши пожежну сторожу, повідомила, що з даху її дому добуваються густі клуби диму. Одначе тому, що в мешканні лежить хора жінка, Маргарета просила пожежників не счиняти по змозі гамору алярмовими сигналами і при рятунковій акції.

Пожежники приїхали справді незвичайно тихо і спокійно і гасили пожежу, ходячи тихесенько на пальцях. Після того дівчина подякувала їм, кажучи, що гамір міг убити її хору матір.

Дивоглядне завіщання.

Люди залишали вже ріжні дивоглядні завіщання, в яких своїх спадкоємців обтяжували преріжними важкими умовинами. При тому мужі, які вмирали скорше від своїх жінок, залишали їм густо-часто майно лиш під тою умовиною, що вони не вийдуть удруге заміж. Тому воно справді небувалий і навіть неймовірний випадок, щоб муж записав своє майно жінці під умовиною, що вона вийде удруге заміж.

Джон Деві з Квібеку (Канада) був незвичайно багатою людиною. У своїм завіщанні виявив він незвичайну добродушність. Недавно він помер і залишив у готівці більше, як 250.000 долярів. У завіщанні він призначив із тієї суми 15.000 долярів для своєї жінки, якій залишилося ще теж крім цього велике нерухоме майно. Із відсотків решти капіталу мала його сестра, теж вдова, діставати малу ренту. Якщо пані Деві вийде другий раз заміж, тоді вона матиме право до половини капіталу. Крім того вона буде теж мати право записати те майно свому другому чоловікові, якому на випадок її смерти будуть виплачувати відсотки так довго, доки він другий раз не ожениться.

Злобні кажуть, що небіжчик кермувався не так доброю волею, як тим, щоб той, хто ожениться з його жінкою, міг собі грішми осолодити життя. В кожному разі це завіщання не лиш оригінальне, але і небудене.

—o—

Страйк шкільних дітей в Англії.

Незважаючи на дуже добре урегульований рух на вулицях Льондону, мешканці цього міста все таки вважають, що він доволі небезпечний для дітей, які ранком ідуть до школи. Тому теж недавно відбувся в Льондоні доволі оригінальний страйк, в якім узяли участь наймеші шкільні діти. Одначе малолітні страйкарі не були до тієї міри самостійні, щоб демонструвати без нічиєї помочі і вийшли на місто під дбайливим доглядом своїх батьків. Батькам ішло про те, що діти, які рано йдуть до шкіл, не мають, на думку батьків, відповідної забезпеки, бо на вулицях рішуче замало поліціянтів, особливо в ранніх годинах, коли малі льондонці йдуть до шкіл.

Демонстрація відбулася підчас зливного дощу, одначе непогода не стримала демонстрантів, які голосно викрикали домагаючися управильнення вуличних приписів.

—o—

Скарб на дні моря.

Недавно створило кількох багатих людей, які хочуть зарискувати своїми грішми, спеціяльну спілку, яка за окремим дозволом англійської влади хоче видобути з морських глибин англійський воєнний корабель „Лютін". Той корабель затонув на північнім морі, коли переводив запас золота, вартости 25 міліонів фунтів стерлінгів. Праці мають уже почати в найближчих днях.

Медведі в Югославії.

В багатьох місцевостях Югославії медведі стали справжньою пошестю. Селяни в розпуці, бо медведі не лиш загрожують життю людей, але й нищать засіви на полях. Селяни призадумувалися над цим, яким чином зарадити нещастю. Рада булаб проста й доволі легка, якби не закон про охорону медведів. Тепер населення вносить до влади прохання, щоб цей закон припинити, щоб врятувати засіви.

—o—

ЩЕ ПРО ПОЖЕЖУ „ЛЯФАЄТА"

Знавці подали перші здогади про причини пожежі. Всі відкидують думку, начеб пожежу заподіяв палій або що хтось злобно підложив вогонь. Причиною пожежі був нещасливий склад обставин. В галі казанів призбиралося багато важкого газу, якого вибух викликав теж катастрофу. Одначе слідство не закінчено ще й до цієї пори.

Вогнетревалий сейф капітана не згорів, одначе папери приміщені в ньому звуглілі. У вогнетривалому сейфі пароплавного комісаря було 500 долярів срібної монети. Всі ці гроші імовірно перемінилися в одну розтоплену масу.

Пароплавний фотограф стратив фотографічних апаратів на 83.000 франків. Скарбник стратив 63 тисячі франків, також багато ... членів корабельної залоги потратило свої особисті річи і гроші, які залишилися на чердаку.

—o—

САМОГУБСТВО КАРЛИКА.

Популярний у Парижі співак, який із великим успіхом виступав у кабаретах Монмартру, карлик Дельфен, покінчив зі собою, відчинивши у своїй кімнаті газ. Замісць посмертного листа написав він олівцем, великими буквами фразу Паскаля: „Ціле нещастя людей походить ... того, що вони не вміють спокійно залишатися у своїй кімнаті."

Причиною самогубства була нужда й безробіття. 35 літ тому він був справжньою зіркою париських кабаретів. Його виступи мали величезний успіх. Він виступав також у театрі і знимався до фільмів.

—o—

ПЕС, ЯКИЙ ЩАДИВ 13 ЛІТ.

Воно може й неймовірне, проте правдиве ... найбільшу витревалість в ощадности ... один малий французький пес фокстерієр, ... очевидно, із заощаджених грошей нічого ... видав. Пса навчив жебрати його власник, сліпець, якого пес водив ще крім того по ... щях. Пес мав на шиї мішочок, до якого прохожі складали свої датки.

Коли сліпець виймав гроші з мішочка, ... теж виймав їх і ховав у дірі, що він собі ... гребав у куті кімнати. Щойно по тринадцяти ... тах цю скритку припадково відкрили. Виявилося, що ощадний пес „защадив" за ... більше, як 12.000 франків.

—o—

ОСТАННЯ ФАЙКА.

У Кральовськім Градці (Чехія) ... недавно незвичайно дивна, при тому трагічна подія. Справді небуденною смертю згинув ... літній робітник Осип Сметана. Сметана ... здавна привичку, що коли він їхав на своїм ... лесі, залюбки курив свою коротку файку. ... востаннє він вертався колесом із праці, закуривши люльку, його увагу відвернув старт ... Хвилинка неуваги викликала катастрофу. ... колесо стратило раптом рівновагу, віхало ... ним розгоном на копицю каміння. Сметана ... тів із колеса, впав на каміння і вбив собі ... тім люльку в рот. Нікотина з файки викликала затроєння крови і Сметана помер у міській ... ниці негайно після переведеної операції.

—o—

ВІДКРИЛИ СТАТУЮ З РИМСЬКИХ ЧАСІВ

Підчас цьогорічного, доволі низького стану води на Рені відкрили на поверхні тієї ... якусь білу точку. Зацікавлені тим пасажири ... човнів підплили до місця, в якому побачили ... ясну точку і переконалися, що це частина ... мурової статуї. Коли статую добули з води, ... явилося, що це незвичайно цінна пам'ятка, ... туя Венери із старо римських часів. Пр... во відкритої Венери не ушкодив навіть ... часу".

ВЕСЕЛЕ

ПРИЧИНА.

— За що тебе так Панько вибив?
— Бо вернувся з пошлюбної подорожі.
— І щож із того?
— Бо то я познайомив його з жінкою.

НЕ ТЕРПИТЬ КРИКУ.

Вона веде перший раз своє авто. ... перед нею біг кінь.

— Стій, стій! — кричить Степан.

Але вона вдала, що його не чує і в ... ближчій секунді прийшло до катастрофи.

— Чому ти мене не слухала — ... відтак її Степан.

— Бо я не люблю, коли хтось до ... кричить.

Припинення діяльности „Союзу Українок.

Інформуємо читачів, які цікавляться долею Союзу Українок, що Централя С. У. вносить від розпорядку львівського староства, яким припинено діяльність Т-ва, широко умотивований відклик до воєвідського уряду у Львові та зробить усі потрібні заходи, щоб Т-во було реактивоване. При цій нагоді вияснюємо ще раз, що Союз Українок не є **розвязаний**, тільки **припинений** („завішений") у своїй діяльности, отже жіноцтво повинно зберегти рівновагу і не падати на дусі та виждати спокійно заходів свого проводу.

Філії С. У. повинні теж внести відклик до воєвідства такого змісту:

До
Воєвідського Уряду
у . . . .
через
Повітове Староство
у . . . .
Виділ Філії С. У. в . . . .
до рук голови в . . . . вул. . . . . . .
вносить

ВІДКЛИК
від рішення Повітового Староства
в . . . . з дня . . . . . ч. . . . .
котрим завішено (розвязано) Філію
Союзу Українок.

ВОЄВІДСЬКИЙ УРЯДЕ!

Рішенням з дня . . . . ч. . . . . завісило (розвязало) Повітове Староство Філію С. У. в . . . . подаючи як причину завішення Централі переступлення статуту через політичну діяльність.

Від того рішення вносить підписаний Виділ **відклик** з такими **мотивами:**

В цій справі, як нам відомо, внесла Централя, яку завісило в діяльности Городське Староство у Львові, широко мотивований відклик до Воєвідського Уряду у Львові. По полагодженні цього рекурсу, очевидно, відпадуть усі можливі заміти в справі діяльности цілої організації Союзу Українок, в тім і нашої Філії.

Сама Філія в нічім і ніколи не переступила меж своєї статутової діяльности, доказом чого може бути факт, що не дістала ніколи в цій справі ніякої остороги чи упімнення та що навіть рішення Староства не покликається на ніякий того роду факт.

З наведених причин відписані вносять:
привернути діяльність Філії з хвилею привернення діяльности Централі.

Виділ Філії Союзу Українок в . . . .

Голова: Секретарка:

Сільські кружки Союзу Українок відкликів вносити не потребують.

Довідуємося теж, що робляться заходи, щоб якнайскорше відновити видавництва жіночої преси.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 96. Неділя, 13. (1) травня 1888.

„КОЖНИЙ РУСИН ПОЛІТИК".

К. Н. Устіянович, що їздив з паломництвом до Риму, у фейлетоні „Під неділю" пише:

„Мушу вас також повідомити і про те, що св. отець приняв нас дуже ласкаво. Не дивуйтесь, що він до нас говорив свої святі слова тільки як до уніятів і католиків. Це відзнака, велика відзнака. Він нас уважає за таких, що стоять вище понад увесь земський народній партикуляризм і не приймає нас як напр. французів, німців, мадярів, хорватів та інших по народности, а тільки по обряді...

„А то вже, бачите, заносилось на велике лихо, бо декотрі люди хотіли підмовити нашого доброго митрополита на те, щоб ми русини окремо їхали до Риму тай ще з окремою адресою, хотіли навіть постаратись про всякі льготи на залізницях наших і чужих. Але наш політичний змисл — кожний русин політик — зміркував зараз, до чого то йде і ми цю справу занехали. Щастя велике! Бо тоді був би нас мусів папа приймати як русинів, преса цілого світу могла була про нас заговорити, — ми не могли би вже більше укриватись — ані в нашій поцтивій Шкарлупиґії ані під компатурками „Просвіти" і наше „інкогніто" у світі було би страчене на віки"

„ЩО НАЙБІЛЬШЕ ПОПЛАЧУЄ".

„На день 8-го травня розписали були у Відні, Пешті і Берліні субскрипцію на акції фабрики зброї, яку мають оснувати в Пешті. В годину після відриття субскрипції мусіли її вже замкнути, бо зголосилося за багато охочих. Емісійний курс цих акцій, 150 зр., що перед субскрипцією був вищий на 12 зр., а зараз після її замкнення підійшов на 16 зр. 50 кр. Мабуть всі гадають, що таки найбільше поплачує у теперішних часах фабрикація зброї".

СНІГ У ТРАВНІ.

„В наших Карпатах майже щодня перепадає сніг — з цього походить і той великий холод у нашому краю. Сьогодні перед полуднем почав перепадувати легенький сніжок і в нашому Львові".

Гарний розвиток Центробанку.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ.

В четвер 12. ц. м. відбулися Загальні Збори Центробанку в салі „Молодої Громади" при вул. Костюшка ч. 1 а. Збори відкрив в год. 11-ій передполудне голова Надзірної Ради **д-р Михайло Волошин** і привитав кількадесять приявних членів, представників центральних кооперативних установ з головою РСУК сен. **інж. Ю. Павликовським** та двох представників преси („Діла" і І. К. Ч.). Обнявши провід зборів голова покликав до президії дир. **А. Мудрика**, на секретарів: **дир. М. Кисілевського** і **дир. Вишицького** та до скрутаційної комісії: **дир. Витвицького, дир. Лехицького** і **дир. Скрипку.** Згадав теж про смерть пятьох заслужених діячів: дир. Зачківського, о. мітр. Войнаровського, о. К. Петрушевича, дир. І. Громницького та Й. Делькевича, память яких присутні вшанували повстанням з місць. Підкреслив, що Заг. Збори замикають 40-літній період діяльности Центробанку, що його Дирекція вшанувала скромно випуском органу для кредитових кооператив „Кредитова Кооперація" і поглибила у звітовому році свою працю так, що Центробанк може з гордістю дивитися в майбутнє. Отже у звітовому році власне майно перевищило пів мільйона золотих, щадничі вкладки доходять до двох мільйонів. Ювилей Центробанку є синонімом 40-літньої невтомної праці начального директора **през. д-ра Костя Левицького,** який є духовим батьком Центробанку і нині з повним правом може сказати, що „Центробанк — це я". Трикратним окликом „слава" і голосними оплесками присутні вшанували цю жертвенну працю начального директора.

Тому, що протокол з останніх Загальних Зборів передано верифікаційній комісії забрали слово оба директори Центробанку: **през. д-р Кость Левицький та дир. Степан Кузик** і доповнили друкований звіт з діяльностй за ділові 1937. рік.

През. д-р К. Левицький вказав на поважний зріст діяльности і майна Центробанку, що став уже дійсно центральною касою українських кооператив усіх видів. Найкращим показчиком живого фінансового руху в Центробанку є постійний зріст загальних оборотів в останніх трьох роках. І так у 1935 р. загальний оборот замикався цифрою 10,736.673.32 зол., в 1936 р. вже 28,801.568.22 зол., а в 1937 р. **підскочив до 47,508.921.20 зол., себто оборот в останніх трьох роках зріс на 342,2 прц.** Це збільшення оборотів поступає швидко вперед тому, що від трьох років збільшуються власні і чужі оборотові фонди. Отже запасні фонди збільшуються з кожним роком ось так: у 1935 р. поверх 307 тисяч, у 1936 р. поверх 310 тисяч, а **в 1937 р. дійшли до суми 314.395 зол.** Збільшилися теж

М. РУДНИЦЬКИЙ. 3

Україна на Мировій Конференції.

(Elie Borschak: L'Ukraine à la Conférence de la Paix (1919—1923). Paris 1938, p. 188. Editeur Paul Hartmann. 11, rue Cujas.).

(Продовження).

Представники української делегації в Парижі мали нагоду станути перед Мировою Конференцією тільки у галицькій справі. На українсько-польську війну мала Мирова Конференція безпосередній вплив кілька разів приневолюючи українську армію, щоб вона припинила воєнні операції і спрямувала всі свої сили проти большевиків. Найвища Рада у Парижі мала змогу підтримувати безпосередній контакт із місією Нуленса висланою до Польщі, що мала на меті спинити українсько-польську війну. Мирова Конференція виділила теж окрему комісію для означення кордонів Польщі, під проводом амбасадора Жіль Камбона з участю (по одному) делегатів — Франції, Англії, Спол. Держав, Італії та Японії.

Місія Нуленса приїхавши 15. лютого 1919 р. до Варшави, вислала до комісії Камбона телеграму, щоб армія Галера вернулася якнайшвидше із Франції до Польщі; водночас ґен. Бартелемі в імені цієї місії поставив українцям як безвстережну умову дипл. переговорів — припинити бої. Якби українці відмовилися, то тимсамим зривають з Мировою Конференцією. 26-го лютого під проводом ґен. Бартелемі радила у Львові конференція, що мала на меті накинути умови перемиря. Та вона не дала бажаних вислідів.

19. березня Мирова Конференція рішила занятися справою перемиря особисто і того самого дня за підписами Вільсона, Льойда Джорджа, Клемансо та Орляндо вислала до ґен. Розвадовського у Львові та до ґен. Павленка під Львовом радіові телеграми з пропозицією перемиря на фронті, щоб Найвища Рада могла вислухати в Парижі обидві ворожі сторони щодо територіяльних домагань. Американець ґенерал Керман посередничив у Хирові, щоб перевести цю пропозицію на місці. Польські делегати настоювали, щоб підставою порозуміння була лінія визначена ще ґен. Бартелемі 28-го лютого, а не нова, пропонована в телеграмі, і через те війна йшла далі.

16. квітня армія ґен. Галера виїхала з Франції до Польщі і того самого дня англійська делегація в Парижі пробувала з власного почину довести до порозуміння між польсько-українськими делеґатами, щоб вони вплинули на перемиря в Галичині. Дійшло до порозуміння. Падеревський приняв від американського ґенерала Блісса телеграму призначену для польської головної воєнної команди, але ця телеграма переслана на руки Станислава Грабського, що був тоді премієром, не дійшла на вказану адресу. Ст. Ґрабський признався аж 11 літ пізніше в одній своїй статті, що сховав її з тактичних оглядів, як шкідливу. Він знав про недалекий приїзд армії Галера.

Ще 10 днів пізніше, 26-го квітня у Парижі радила далі міжсоюзницька комісія, під проводом славного з бурської війни англ. ґенерала Боти, над тим самим питанням: польсько-українським перемирям. 29. квітня вона вислухала польських делегатів Падеревського та Дмовського, які виложили становище свого уряду, що не бачив можливости відступити від лінії ґен. Бартелемі ані від заходів, які мають на меті оборонити цілости Галичини заселеної у своїй більшости польським населенням від XIV-го віку. Падеревський і Дмовський доказували, що поза українським рухом скривається німецька пропаганда і що на випадок перемоги українців Польщі загрожує большевизм.

На другий день українські делеґати Г. Сидоренко та О. Шульгин відповідали на питання тої самої комісії, чи бажають перемиря, чи український уряд має вплив на все військо та всі самочинні відділи, які воюють тепер у Сх. Галичині і чи в українській армії нема німецьких та австрійських старшин.

6-го травня комісія вислухала звіту ґен. Розвадовського, який приїхав із Львова до Парижа як надзвичайний делеґат у справі польсько-українського перемиря і звіту Дмовського. 8-го травня відповідали на питання цієї комісії окремі делегати вислані галицьким урядом із Станиславова для справи перемиря: д-р М. Лозинський і полк. Вітовський. На закиди, що українська армія надалі наступає, вони відповіли, що вона не може наступати, бо є в дефензиві, кинувши всі свої резерви проти большевиків.

На другий день англійська делегація приготовила для комісії 15 пунктів перемирної умови, на яку мали згодитися дві ворожі сторони на галицькому терені. Назначені комісарі від держав Антанти, окремі для обидвох сторін малиб подбати на місці, щоб пункти перемиря вшановано. Польські делегати діставши текст проекту відповіли, що не можуть його приняти без порозуміння з урядом у Варшаві. Відповідь польського уряду мала так багато політичних пунктів, що чисто військова комісія вибрана для перемиря заявила свою некомпетенцію на них відповідати і справа вернулася назад до Найвищої Ради.

членські уділи, що від поверх 206 тисяч зол. у 1935 р. піднеслися **в 1937 р. до суми 282.271.16 зол. За два останні роки зріст уділів сягає 36.9 прц.** Сума власного майна Центробанку **осягнула 596.666.16 зол. З днем 31. березня 1937 р. Центробанк мав 1.727 членів, з того 1.587 кооператив і 140 правних та фізичних осіб.** Зпоміж членів кооператив найбільше уділів мають кредитові кооперативи для загального закупу і збуту зі сумою 142.350 зол., кооперативи для загального закупу і збуту зі сумою 84.448 зол., молочарські зі сумою 29.917 зол., промислові та ін. зі сумою 10.531 зол. На некооперативи припадає членських уділів 12.023 зол.

Слід додати, що число членів та уділів збільшується з кожним роком і зміцнює фінансову силу Центробанку. Зросли теж ощадностеві вклади кооператив, які зложили у звітовому році поверх 893 тисячі зол. З дрібних сотикових ощадностей, що є одиноким джерелом дешевих оборотових фондів наших Українбанків і Райфайзенок, **прийшло до Центробанку у звітовому році 1,820.193.04 зол.** Свій звіт кінчить **през. д-р К. Левицький** внеском, щоби Заг. Збори затвердили замкнення рахунків і приділили ввесь чистий зиск за 1937. р. у висоті **5.721.40 зол.** до запасного фонду.

З черги забрав слово **дир. Ст. Кузик** підкреслюючи, що минулий 1937. рік був переломовим роком, бо загальний оборот доходить майже до половини обороту з 1913. р., що дійшов тоді до 105 міліонів корон. Одначе поважний зріст уділів та оборотових фондів Центробанку не вдоволяє, бо **Дирекція** поставила собі за мету збільшити діяльність Центробанку до тої міри, щоб за 5 років дійти до одного міліона золотих власних фондів. Не вдоволяє теж тому, що зріст фінансової сили Центробанку не збільшується рівномірно до потреб кооператив усіх видів тоді, як наші кредитові можливости велитенські. Згадатиб лише, що Центробанк сфінансував збутові трансакції наших кооператив сумою поверх трьох міліонів золотих, тоді, як оборот Центросоюзу дійшов понад 16 міліонів золотих. Отже перед Центробанком ще дуже великі можливости розвитку та ще більші обовязки.

Спинившись над організаційною діяльністю дир. Кузик ствердив, що Центробанкові вдалося приєднати у свої члени покищо лише 1.587 кооператив, себто 47.67% цілого числа кооператив. **Отже понад 1.700 кооператив повинні якнайшвидше стануть членами Центробанку.** З питанням членства тісно вяжеться справа уділового капіталу, якого Центробанк має за мало. А що Центробанк стає центральною касою української кооперації — вимагає, щоб кооперативи всіх видів переховували в ньому ввесь свій зайвий гріш. Ці готівкові резерви збільшують плинність гроша Центробанку і дають йому змогу поширити кредитову діяльність. А що кредитові потреби кооперації зростають швидше, ніж їх можна заспокоїти розмірно невеликими грошевими засобами Центробанку, **слід справу готівкових резерв поставити на засаді солідарности й організованости поодиноких кооперативних видів.** У діловому році Центробанк вів далі з дуже добрим успіхом **безгрошеве поладнування і вирівнування взаїмних виплат та розрахунків.** Одначе досвід показує, що **для цієї справи необхідні сильні і добре ведені Українбанки,** які спільно з Центробанком мають посередничити у виплатах і розрахунках. А що динаміка розвитку Українбанків і Райфайзенок доволі слаба, годі було минулого року завести вже правильну організацію розрахунків. У кожному випадку Центробанк змагає наладнати в себе і в Українбанках жирове уладження для всіх видів кооператив, щоби заощадити відсоткові втрати при готівкових пересилках і кошти цих пересилок. Центробанк змагає до того, щоб за збут живини і збіжжа доставці діставали чеки платні в Українбанках. Користь з уживання чеків така, що Центробанк та Українбанки збільшать ось-так свої малі покищо готівкові засоби.

Далі Центробанк має намір улекшити вкладчикам вибирання готівки до означеної висоти в кожному Українбанку, без огляду на те, де вкладчик зложив свою ощадність так, як це робить П. К. О. Спинився теж над **відсотковою** політикою Центробанку, що тісно вяжеться з його кредитовою політикою. **Отже Центрбанк обнизив деяким слабшим Українбанкам відсотки аж до 7 прц. і призначив на їх розвиток і кредитове оживлення суму 100 тисяч золотих, від яких вимагає лише 7 прц.** При цій нагоді торкнувся справи ощадностевої акції, закликаючи Українбанки, щоби взялися до праці і не спихали її виключно Центробанкові. Вкінці обговорив плян праці і преліміна́р буджету на 1938 р., що збільшився зі 142.000 в 1937 р. до 217.440 зол., згідно з вимогами швидкого розвитку Центробанку на основі реальних вислідів праці і оборотів в перших трьох місяцях 1938 р.

З черги рев. **Ольховий** відчитав звіт з ревізії РСУК у Центробанку, дир. **Виницький** відчитав поревізійне письмо, а **о. кан. Д. Лопатинський** звіт Контрольної Комісії з внеском признати абсолюторію Н. Раді і Дирекції за їх діяльність у 1937 р.

Тому, що в дискусії ніхто не забрав слова крім м-ра Вагули зі Золочева, Заг. Збори по виясненні през. д-ра К. Левицького та заввазі дир. Кузика **признали абсолюторію Н. Раді і Дирекції, призначили чистий зиск за 1937-ий рік до запасного і спеціяльного фонду, устійнили висоту зобовязань Центробанку на 5 міл. зол., найвищу межу кредиту на 800.000 зол., висоту вимаганих уділів на 5% і приняли мериторичну зміну статуту в §§ 50 і 52 по короткім рефераті през. д-ра К. Левицького.**

До Надзірної Ради і Контрольної Комісії вибрали тих самих членів, яких вильосувала Н. Рада. Отже до Надзірної Ради ввійшли: **голова д-р М. Волошин, дир. А. Мудрик, д-р Л. Кульчицький і дир. Р. Харамбура;** до Контрольної Комісії: **о. крил. Д. Лопатинський, д-р Ю. Савчак і дир. І. Мартюк.**

Заг. Збори закрив голова **д-р М. Волошин** в год. 2.40 пополудні побажанням, щоб Центробанк почав 41-ий рік своєї праці збільшеною діяльністю.

Три дні пізніше почалася польська офензива, яка змінила ситуацію на фронті в користь польської армії. 21. травня Найвища Рада під проводом Вільсона приняла галицьких делегатів: В. Панейка, М. Лозинського і полк. Вітовського і голову української делегації Г. Сидоренка. Вони відповіли на питання, чи хотілиб галичани зєдинитися із наддніпрянською Україною „так", далі, що бажають у Галичині припинити війну і звернути всі свої сили проти большевиків. Та це вже була наскрізь теоретична розмова. На телеграму вислану Найвищою Радою до генерала Пілсудського, щоб польська армія припинила свій наступ і заключила перемиря аж до вирішення галицької справи Мировою Конференцією, прийшла коротка телеграфічна відповідь, що „нова польська офензива проти українців є в дійсности тільки контрофензивою, бо українська армія перша заатакувала поляків".

18. червня Найвища Рада займалася питанням, як означити остаточно кордони Польщі та України. І. Борщак у своїй книжці подає дуже подрібно дискусію на цю тему між представниками поодиноких держав; погляди Бальфура, Лянсінга, Соннінa, Пішона і Камбона залишилися на папері. 25. червня Рада Чотирьох (Вільсон, Льойд Джордж, Клемансо та Орляндо) дозволила польському урядові продовжувати офензиву аж до Збруча, щоб „охоронити особи та майно мирного населення Східної Галичини перед небезпекою большевицьких банд". Водночас польський уряд дістав дозвіл завести цивільну владу у Східній Галичині, до часу, поки Найвища Рада не виробить статуту автономії для українців. Про це і повідомив генеральний секретаріят Мирової Конференції українську делегацію.

(Далі буде).

НОВИНКИ.

— **Варшавські українці, позір!!** Понеділок, 16. ц. м. 8. год. веч. зустрічаємося в Опері на **Фестивалі української народньої пісні.** Білети від 50 сотиків. 1—3

— **Весняний Дансінг** — К. Л. К. відбудеться в неділю 15. травня 1938 р. в год. 18-ій у власній домівці при вул. Рутовського ч. 22. III. п. 1—2

— **Повідомляємо**, що єдиний український склад конфекцій „ОМА" д-ра Михайлівського переніс вже свої бюра з вул. Кльоновича на вул. **Коперника 9. II.** п. (над кіном) і поручає там убрання, пальта, тренчкоти, студентські мундурки, хлопячі убрання і найкращі бельські матеріяли та кравецькі додатки по гуртових цінах. Рівночасно на вул. Краківській 12. відчинений спеціяльний склад дешевих убрань.

— **З Українського Наукового Інституту у Варшаві.** Виклад на тему „Византія й Окцідент в історії українського мистецтва" виголосить проф. д-р Володимир Залозецький на запрошення Українського Наукового Інституту у Варшаві в пятницю 13. ц. м. в 6. год. веч.

ДЕЛЕГАЦІЯ ПРАВОСЛАВНОГО НАСЕЛЕННЯ З ВОЛИНІ У ПРЕМІЄРА СКЛАДКОВСЬКОГО

Премієр ген. Складковський приймив у понеділок 9-го ц. м. в президії Ради Міністрів **делегацію православного населення** з Волині в особах Преосв. Олексія, о. дек. Миколи Маложинського з Гриньок та представника селян Євфима Нічка.

Про це напишемо ширше завтра.

—o—

НЕГУС У ЖЕНЕВІ.

Негус Гайле Селясіє прибув у четвер в год. 10.15 до палати Ліґи Націй в окруженні своїх співробітників та багатьох агентів служби безпеки. До палати впустили негуса бічним входом, щоб виминути журналістів та фотографів, які чекали на нього

— **Адміністрація „Діла"** повідомляє, що від завтра, 13. травня почне висилати своїм точним передплатникам черговий книжковий додаток за місяць квітень повість Олени Цегельської: **„Гануська йде до міста".**

— **Передплатники не дістають „Діла".** Наші передплатники з Золочівщини пишуть нам, що від двох тижнів не дістають „Діла". Почта в Олеську та в доокличних місцевостях взагалі не видає тепер української преси. Це до деякої міри вияснює нам ту повінь рекламацій, що і останньому часі щодня заливають нашу Адміністрацію, хоч „Діло" щодня йде правильно на почту на адреси всіх наших передплатників. Треба допускати, що коли наші передплатники „Діла" всеж не дістають, то його мусять з якихсь причин затримувати кінцеві почтові уряди, бо не можна подумати, щоб часопис масово пропадав. Тим більше, що до бюр продажі часописів ті самі числа „Діла" доходять. Звертаємося цією дорогою до Дирекції Почти, щоб розслідила справу доручування української преси почтовим урядом в Олеську та в доокличних місцевостях.

— **„На стрічу весні".** Весняну ревію під такою назвою улаштовує Батьківський Комітет хлопячої школи Р. Ш. ім. Бориса Грінченка в суботу 14-го травня ц. р. в год. 16-тій, в салі „Театру Ріжнородностей". Вступ на салю за запрошеннями-програмками в ціні 0.50 до 2.00 зол.

— **Першу нагороду на Фотографічній Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці „ЕКОМП", Львів, Сикстуська 29.

— **Не числю** за перехування футер у літі, якщо віддаєте їх до перерібки — Карпяк, Зиблікевича 4. 1030

— **Народня Організація Українців м. Львова Галицька Дільниця,** взиває отсим громадян, щоб якнайчисленніше явилися на ширших сходинах у неділю 15. травня в год. 7. веч. у домівці т-ва „Просвіти" при вул. Супінського 23. Предметом нарад буде: 1) Справа шкільних вписів і 2) Справа дитячих осель.

— **Ювилейне богомілля.** З нагоди 200-их роковин Гошівської Божої Матери зі Львова вийде 4-го червня ц. р. під проводом ОО. Василіян ювилейне богомілля до Гошева. До участи у богоміллі можна зголошуватися найдалі до 2-го червня ц. р. в ОО. Василіян, вул. Жовківська 36. Кошти подорожі в обидві сторони 6.50 зол. В суботу (4. VI.) в год. 6. рано вийде богомілля процесією на головний двірець. Учасники богомілля мають бути найпізніше в год. 7-ій рано на двірці. Богомілля виїде окремим поїздом. Поворот до Львова в неділю (5. VI.) в год. 8.30 вечором.

— **Вступні іспити до головної гімназії у Львові.** Головна державна гімназія у Львові (вул. Сапіги) повідомляє, що подання до вступного іспиту до І. кл. гімн. можна вносити на руки Дирекції найпізніше до дня 10. червня; до кляс вищих до кінця травня; до кл. І. ліцеїв до дня 25. червня. Всі іспити відбудуться по закінченні шкільного року. Докладний речинець буде поданий пізніше в дирекції Головн. Гімн. і часописах. До подань для кляси І. треба долучити метрику урodж. і свідоцтво закінчення VI. кл., наскільки це учень вселюдної школи. До кляс вищих потрібна метрика і свідоцтва з попередніх кляс (як також виказ перероблених лектур). До ліцею потрібна метрика і свідоцтво скінченої гімназії нового типу.

— **В Українському Науковому Інституті в Берліні** відбудеться у пятницю 13. ц. м. в год. 8 вечором у викладовій салі Інституту реферат д-ра Ярослава Рудницького на тему „Характеристичні прикмети сучасної української літературної мови".

— **Присуд у процесі комуністів у Львові.** У львівському суді закінчився процес проти 20-ти комуністів. Суд засудив Нухіма Крупку на 4 роки вязниці, Ґербстівну на 10 літ, Ґавакнехта на 4 роки, Іду Шток на 4 роки, Тіченерівну на 2 і пів року, Тамарову на 3 роки, та інших підсудних на 1—5 літ вязниці. Четверо підсудних звільнили.

— **Присуд в апеляційному процесі людовців.** В четвер, 12. ц. м. апеляційний суд у Львові видав присуд у справі людовців Йосифа Каспшака та гр. Яна Дрогойовського і товаришів, яких окружний суд у Перемишлі засудив був на кару вязниці, між ними Каспшака і гр. Дрогойовського по 3 і пів року, за події в часі селянського страйку. Переслуханий в апеляційному суді б. посол Грушка дуже відтяжив обвинувачених, внаслідок чого апеляційний суд знизив гр. Дрогойовському кару на 8 місяців арешту, враховуючи коло 5 місяців слідчої вязниці, а Каспшакові знизив кару до півтора року вязниці. Рожміорно суд знизив кару і іншим обвинуваченим зраховуючи їм слідчу вязницю і двох обвинувачених звільнив.

— **Самогубство львівського купця.** В четвер, 12-го ц. м., вранці повісився у своїй крамниці львівський купець Альфонс Лопушанський, що мав склад фарб та господарських товарів при вул. Академічній 26. Причина самогубства — цілковитий неуспіх у підприємстві, яке вірителі виставили на ліцитацію.

— **Таємнича смерть дівчини.** В громаді Хренів, пов. Камінка Струмилова, знайшли в каналі тіло 25-літньої Марії Козак з Убинії, того самого повіту. Дівчина ще 18-го квітня вийшла з дому шукати служби. Влада веде слідство, але причини смерти ще досі не устійнили.

— **Тіло Осецкого спалили.** В понеділок у Берліні спалили у крематорії тіло письменника та відомого пацифіста, лавреата Нобеля, Карла Осецкого, а попіл поховали у гробниці. Осецкий залишив 70 тисяч марок, що стали власністю вдови по ньому.

— **Самогубство директора театрів у Відні.** У Відні застрілився Рудольф Бер, що був директором віденських театрів. Німецька влада усунула його з того становища тому, що він жид.

— **Австрійську почту уподібнюють до німецької.** Австрійські листарі дістануть небавом нові однострої на німецький зразок. З вулиць зникнуть також дотеперішні чорно-жовті почтові скриньки, які нова Австрія затримала у давному вигляді з часів монархії. Новиною у почтовому русі буде те, що заведуть одноразову доставу почти в неділю, що в новій Австрії свого часу були скасували.

— **Вулик на церковній вежі.** В місцевости Шляйб у Німеччині, в часі реставраційних робіт викрили на вежі тамошньої церкви... пасіку. Пчоли від невідомо кількох літ зробили собі з недоступного для нікого вершка вежі — вулик. Тепер, коли цей „вулик" відкрили, вибрали з нього коло 3.000 кг. меду.

— **Німці не дістануть гелія з Америки.** Уряд Злучених Держав Північної Америки вирішив не доставляти гелія Німеччині.

— **Двійняк Сталіна відбирав дефіляду.** Тайна радіостація, що веде кампанію проти Сталіна, оголосила минулої ночі цікавий комунікат про 1-травневе свято в Москві. Спікер тайної радіостації звернувся до Сталіна зі словами співчуття, що він не був присутній особисто підчас дефіляди на Червоній площі зі страху перед атентатом і тому вислав на трибуну свого двійняка, коваля з Грузії Рамішвілі. Цей двійняк Сталіна мешкає постійно на Кремлі з прибічною сторожею Сталіна. Його бережуть як ока в голові агенти Г. П. У. і Рамішвілі виступає при ріжних нагодах замість Сталіна. Спікер додав: Як тебе, Сталіне, вбємо, — будемо показувати твого двійняка Рамішвілі як один із дивоглядів твого панування. Опісля спікер іронізував з Єжова підкреслюючи, що „союз визвольників" добре поінформований про закиди Сталіна проти нього. Сталін закинув Єжовому дня 1. травня, що не може покинути мурів Кремлю, бо боїться атентату на своє життя. Сталін скинув вину за це на Єжова, кажучи, що „зле кермує справами безпеки і не зумів викрити дотепер тайних протисталінських організацій. Вкінці тайна радіостація візвала своїх прихильників, щоби взяли найактивнішу участь у виборчій кампанії до верховних рад 11 совітських республик і провели якнайбільше своїх прихильників. Спікер додав, що вже тепер багато відповідальних становищ займають добре законспіровані члени „союзу визвольників". Акція ще не закінчена і по остаточній підготові „союз визвольників" кине гасло політичного перевороту в Москві. Вкінці спікер заявив, що члени „союзу визволення" є правдивими ленінівцями.

— **Важне для Пань Дому.** Незрівняну книжку з приписами д-ра А. Еткера п. н. „Добра господиня сама пече" можна дістати у всіх кольоніяльних крамницях і книгарнях. Знижена ціна 30 сотиків. Ця безцінна книжечка для недільних Зел. Свят дає багато приписів печива, тощо.

— **Запір.** Свідоцтва лікарських повог отверджують доцільне ділання природної гіркої води **„Францішка Йосифа"**.

ОСТАННЯ ДОРОГА БЛ. П. ТАДЕЯ КУПЧИНСЬКОГО.

Похорон бл. п. Тадея Купчинського відбувся в середу 11. ц. м. із церкви св. Спаса (Преображенки) на Янівський цвинтар. Перед год. 4. попол. ціла простора церква заповнилася знайомими, приятелями, співробітниками Покійного і тими, що знали Його лиш з імени та вигляду. Величезна скількість присутніх була найкращим доказом тієї популярности, що собі її своєю довголітньою діяльністю Покійний придбав. Панахиду й „Послідноє цілованіє" відправило шістьох священиків під проводом о. крил. Кишкевича. Співали злучені муж. хори „Сурми" й похоронний хор, яким до останньої хвилини свого життя диригував Покійний. Після панахиди рушив похоронний похід на Янівський цвинтар, на якому після панахиди попрощав Покійника в імени всіх установ жовківської дільниці ред. Р. Сливка, від молоді і замарстинівських установ п. І. Вороняк та в імени Співочого Т-ва „Сурма" п. З. Попель. Він теж попрощав Покійного і від хору, якому бл. п. Т. Купчинський проводив.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ЛІТО В НОАН"

комедія на 3 дії Я. Івашкевича.

Дія цієї пеcи йде у сільському маєтку славної французької письменниці Жорж Санд, що зібрала влітї своїх приятелів. Тут живе теж двацятькількалітний її син, доросла донька і Шопен, яким вона опікується у девятому році своєї дружби, коли він щораз більше віддійшов від людей у світ своєї музики. Вакаційна атмосфера дому, де панує енергійна та самовладна письменниця вся надихана впливами її романтичної вдачі, повної суперечностей. Тут закохуються, інтригують, приймають і відкидають освідчини, переходять від одного почування до другого, щоб утишити свою нудьгу, вразу або низьке себелюбство. Поруч безжурних легкодухів і підленького синка письменниці, бачимо тут наївно - шляхетного романтичного маляра Теодора Руссо і брутального різьбаря Клесінгера, що з ролі приятеля Жорж Санд перейде на становище її зятя, щоб „зробити добру партію".

Дві головні постаті пеcи — Жорж Санд і Шопен. Перша скрізь на першому плянї, як дирігент какофонічної орхестри, яку сама тут зібрала; другий дискретно в тіні, вічно за фортепяном, в окремій кімнаті, куди ніхто не зважується входити. Материнське відношення Жорж Санд до свого колишнього любка, що своєю примхуватою, невловною вдачею затроїв їй неодну годину бажаного щастя, находить свій відгомін у поведінці письменниці теж супроти інших осіб. Жорж Санд єднає у своїй душі шляхотні, безкористні пориви з порожнечею жінки та письменниці, з яких кожна зокрема жде на невпинні докази звеличування. У двохтрьох сценах своїх почувань, проривається нагли вибухом її гордість, навіть погорда для музики Шопена, якої вона не розуміє, вважаючи її тільки ефимерним явищем романтичної доби.

У пеcі накльованих кілька інтриг і вони виведені цікаво, живо, залишаючи враження дійсности. Ввесь настрій пеcи змінений музикою Шопена, яка є супроводом дії зовсім природним, дискретним, а сильніщим, ніж інші сценічні ефекти. Коли вже конче шукати аналогії з відомими пеcами то в ліричних моментах чомусь нагадується настрій „Вишневого саду" Чехова.

На львівській сцені пеcа знайшла артистів, що зуміли вже своєю зверхньою появою створити типи, які живо нагадували нам відомі з портретів Жорж Санд і Шопена. Жмієвська у ролі Санд дала повну індивідуальности, живу постать, імовірно добре простудіювану на підставі літературних матеріялів. Войтецький не зробив із Шопена надхненно-етеричного янгола, а превражливого, перетомленого та химерного дітвака із сміливими блисками інтелігенції. Карін Тіхе зуміла створити темпераментний тип доньки Жорж Санд; власне обличчя мали Каліновський, Мадалінський, Боровський, Стапієвський, Леліва, Шалявський, як і пані Мазреківна, Зелінська та Крушельницька.

Це досі найцікавіша пеcа цьогорічного сезону і повинна подобатися інтелігентнішій публиці, для якої сама постать Жорж Санд та її гурта бодай трохи знана з історії літератури.

М. Р.

Спорт.

СОКІЛЬСЬКИЙ БІГ З ПЕРЕШКОДАМИ.

В неділю 15. ц. м. відбудеться на площі Сокола-Батька гуртковий біг з перешкодами. Участь у бігу беруть Сокола з цілого Львова, Карпатський Лещетарський Клюб і Орли.

Збірка змагунів на площі С.-Б. в год. 10.30, старт у год. 12. вполудне.

Траса мужчин довга на 800 м. з 14 перешкодами, жінок 450 м. з 5 перешкодами, юніорів 600 м. із 9 перешкодами.

Сподіємося, що найширші кола нашого громадянства зацікавляться цією імпрезою та прийдуть оглядати зусилля наших спортовців.

НАКОЛЕСНИЦЬКИЙ БІГ ЛЬВІВ—ГОРОДОК—ЛЬВІВ І ЛЬВІВ—СУДОВА ВИШНЯ—ЛЬВІВ

В неділю 15. ц. м. відбудеться у Львові наколесницький біг за мистецтво львівської округи з участю змагунів України та інших клюбів. Біг відбудеться у двох групах сеніорів на трасі 100 км. (Львів—Судова Вишня—Львів) і юніорів (70 км. Львів—Городок-Львів). До бігу юніорів стартують усі молодші наколесники з Лятою на чолі. До бігу сеніорів виставляє Україна свою повну наколесницьку дружину зі Степаником і Бабієм у проводі.

Цей біг, якого старт для юніорів відбудеться в год 9. рано і для сеніорів від год. 9.15 що 2 хвилини, буде справді сенсаційною наколесницькою імпрезою. Особливо цікавий буде виступ чолових наколесників України Степаника й Бабія, які в наколесницькім бігу довкруги Шлеська, який відбувся минулої неділі спиcалися зовсім добре. Правда, Степаник зайняв щойно 13. місце, але зважившы, що на перших пядесяти кільометрах наколесники України вели і що на мету Степаник приїхав у часі ледви неділу хвилину гіршім від першого, залишаючи за собою минулорічного переможця цього бігу, то перший замісцевий вислід наших наколесників треба вважати їх повним успіхом. Віримо, що і в недільному бігу чільні наші наколесники займуть найкращі місця.

УКРАЇНА — ПОЛЬОНІЯ.
УКРАЇНА II — ЗОРЯ.

Як ми вже подавали, в неділю 15. ц. м. відбудеться на грищі Погоні, в год. 11.30 передполудне мистецький мечт обох дружин. Цей мечт справді варт буде оглядати, бо змагуни чорно-червоних, які минулої неділі несподівано програли, заповідають, що вложать усіх сил, щоб перемогти перемиську дружину й доказати, що психічне заломання, яке обхопило їх всіх м. неділі, було лиш короткотривале і що воно надалі не залишить ніяких наслідків. Докладний склад подамо в черговому числі. Сьогодні можемо лиш подати, що в недільних змаганнях виступить ще Романець і Магоцький, яких кара рахується щойно від понеділка 16. ц. м.

Як передмечт відбудуться в год. 9.30 рано domeнаш цікаві змагання Зорі зі запасною дружиною України.

КАЛУСЬКА ЗОРЯ ДАЛІ ПЕРЕМАГАЄ.

В дні 8. ц. м. відбувся мечт Зоря — Тур, який дав вислід 8:2 для нашої дружини. Зоря виступила з 5 грачами запасної дружини. У дні 8. ц. м. відбувся першорядні мистецькі змагання з ЖКС Гашомером, які теж закінчилися перемогою української дружини у відношенні 3:1. Останній мечт за мистецтво Ц-класи гратиме калуська Зоря 15. ц. м. з Тесп-ом II. Зоря грає в такому складі: Кватомбер Карло, Луців Антін, Новак Роман; Карбянський Микола, Мандрик Володимир, Малишка Терентій; Ділошак Василь, Війко Володимир, Мандрик Опах, Тарнавський Кирило, Сімків Осип і Гладеський Петро.

КАРИ НА ГРАЧІВ УКРАЇНИ.

На засіданні ВГЦ, яке відбулося в середу 11. ц. м. покарали трьох грачів України у зв'язку з інцидентами, які трапилися підчас мечту з ВКС Ярославом. А саме **Романця** покарали 2-місячною дискваліфікацією, від 16. ц. м. почавши; **Магоцького** 1-місячною дискваліфікацією від 16. ц. м. та відібранням капітанства на два місяці; **Міхньовича І.** покарали гострою наганою.

Театри.

Зелений Театр:

Пятниця 13. 5. год. 7.30 веч. „Літо в Нотан“.

Субота 14. 5. год. 7.30 „Роз-Марі“.

Театр Рівнорядностей.

Пятниця 13. 5. вистави нема.

Субота 14. 5. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра“.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БОРЩІВ:

13. 5. Мазепа.

14. 5. Гетьман Полуботок.

Театр збільшуючи орхестру, прийме доброго І. скрипкаля, гармоніста і бандуриста.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

13. 5. Орфей у пеклі.

14. 5. Лісова пісня.

15. 5. Невольник.

З Монастириськ це театр до Бучача і Щаглівця.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

МОСТИ ВЕЛИКІ:

Пятниця 13. 5. Синя квітка.

Субота 14. 5. Подвійна бухгальтерія.

Неділя 15. 5. Чорноморці.

Понеділок 16. 5. Нітуш.

Вівторок 17. 5. Гріць (новинка).

Середа 18. 5. Казка старого млина.

КІНА.

АПОЛЬО: „Пансі Стіль пропала“.

АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат“.

БАЛТИК: „Князь і прошак“.

ВАНДА: „Їх троє“, „Пишні дні“.

ГРАЖИНА: „В оборонці“ з Флійом Флійом, „Кінець пані Чені“.

ЕВРОПА: „Верес“ на осп. Родзевичівни.

КАСИНО: „Восьма жінка Синьобородого“.

КОПЕРНИК: „Інституткa“ (Д. Дарбін).

МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля“ та „Атракція Бродвею“.

МЕТРО: „Наступ на світанку“, „Адіє“

МІРАЖ: „Бонсанда“ з Марленою Дітріх.

МУЗА: „Її перший баль“.

ПАЛЯС: „Щаслива тринадцятка“.

ПАКС: „Царський курієр“.

РАЙ: „Один поверх вище“.

РІЯЛЬТО: „Малий чарівник“.

РОКСІ: „Стрілець із Бенгалі“.

СВІТ: „Прокляний овид“, „Робінзон Крузо“.

СТИЛЕВЕ: „Затанцюємо“ і ревія.

ТОН: „Володарка джунглів.

УТІХА: „Боротьба за золоті поля“ та ревія.

ХИМЕРА: „Подвійне весілля“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Італія“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Сирія, Дамаск, Бейрут.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 13. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Гетьман Жулкевський“; 11.40 Форт. твори Брамса, пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Сусп. гутірка, 13.50 Розр. музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески“ І. Лява, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Наші дерева“ для старших дітей, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 Розр. концерт, 16.50 19.45 Актуальна гутірка, 17.00 Школа, що приходить до ученика, 17.15 Скрипка, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Туристичний інформатор, 18.15 Форт. твори на 4 руки, 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 „Останній виступ Ожеховського в Судовій Вишні“, 19.00 Театр Уяви „Коросна“ на осн. Красіцького, 20.00 „Княжна Герольштайн“ оп. Я. Офенбаха; у перерві з год. 20.45 Веч. денник, 22.00 Концерт: Стародавня англ. музика, 22.50 Ост. вістки, 23.00 „День жалоби“, у німецькій мові, 23.00—23.30 Танкова музика з пл.

Субота, 14. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.15 Співаймо пісеньки, 11.40 Симф. музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт балалайки, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для старших дітей „Тайна королівського годинника“, 16.15 Розр. концерт: сальон. орх., Ол. Карпацький баритон, форт., 16.50, 18.35, 19.50, 20.50 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00, 18.52 Спорт, 18.10 Концерт легкої музики, 18.30, 18.57 Програма на завтра, 18.45 Праця та завдання Білого Хреста у Львові, 19.00 „Варшава та Рацлавице“ авд. для дітей, Гутірка про Ал. Дигасінського, 20.00 Популярна музика, 20.40 Вечірний денник, 21.00—00.15 Трансмісія із Фльоренції: „Аїда“ оп. Верді: у I-ій перерві коло год. 21.40 „Лист Юл. Словацького до Ол. Голинського“; в II-ій перерві коло год. 22.37 Фрагм. із повісти Верфля „Верді“, в III-ій перерві коло год. 23.24 Останні вістки.

Неділя, 15. травня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. денник, 8.15 Для села: Хл. Газетка, Музика з пл., Як збільшити видатність садів, 8.30 Волокнисті сирівці як основа для дальшої переробки, 8.40 Співає Бельмонтів хор. пл., 8.50 Про плекання цукрових і пастівних буряків, 9.00 Трансм. з Каліша: репортаж, богослуження, мандрівки по музею, Репортаж із фабрик, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Ост. львівські вістки, 13.10 Фрагм. із пов. Кл. Юноші „На згарищах“, 13.30 Музика: орх., сопран, тенор; у перерві коло год. 14.00 Передача армії десять танків; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Св. Сидір патрон хліборобів, Із життя каліського села, 15.45 Для дітей: Справжня домашня курка, Музика з пл., 16.05 Вечерниці Білого Хреста, 16.20 Легка муз. авдиція: орх., хор ревелерсів, сопран, 16.45 Про охорону памяток минулого, 17.00 Фінальовий підвечірок: Раорт, Збєжховський, Гальський, Кічмав, орх., форт., Щепко й Тонько; у перерві коло год. 17.55 Авиліна бюра студій, 19.00 Трансм. з марш. ім. Пілсудського, 19.20 Театр Уяви: „Брат відвідує брата“, комедія на осн. Плявта, 19.45 Популярна музика, 20.30 Програма на завтра, 20.35 21.00 Спорт, 20.50 Веч. денник, 21.15 „Та йой“ вес. авд., 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 13. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 17.00 Пісні, 17.30 Скандинавська мельодія; 20.00 Концерт жін. хору й орх.; БЕРОМІНСТЕР 20.10 21.00 „Брати Штрахбінгер“ оп. Айлера, 22.05 Маловідомі Веберові твори; БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт, 17.30 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, 22.30 Військ. орх., ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Орх. концерт, 18.00 Молодь грає і співає, 21.00 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Діточі пісні, 18.25 Пісні, 20.00 Фільг. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Виховання підчас пол. дозрівання, Декламації, Оповідання; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт. дует; ПРАГА 16.10 Розр. музика, 18.24 Легка музика, 19.40 20.00 Квартет, 21.00 „Ля Ретабль ді Метр Пер“ оп. Де Фаля; РАДІО ПАРІ 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви; РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фраскіта“ оп. Легара.

Субота, 14. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні й музика, 18.45 Розр. музика, 20.00, 21.10 Вес. вечір, 22.30 Легка, танк. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.40, 18.00 Симф. орх., 19.15 Нар. пісні в супр. циг. орх., 21.55, 22.00, 23.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 19.30 Вок. авд. з Грацу, 20.00 Нова нім. розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.20 Цісарський квінтет, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 18.55 Вістки, 18.00 „Павло Іванів“ діточа оперетка, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Аїда“ оп. Верді, ПРАГА 11.05 Військ. орх., 18.20 Сальон. музика, 19.20, 20.00 Весела музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Фільософ. дискусія, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви: „Скупар“ Моліера (фрагм.), 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Танкова музика, 19.30 Розр. музика, 21.50 „Голоси світа“, 22.00 Розр. концерт, СОФІЯ 18.35 Популярні мельодії, 20.00 Пісні.

Неділя, 15. травня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Військ. орх., 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Фрагм. з ком. опер; БІЛГОРОД 18.00 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Хор, 17.30 Циг. музика, 19.20 Форт., 19.55 20.00 21.00 „Лілі“ оп. Гервe; ВІДЕНЬ 13.00 Розр. музика, 15.25 Квартет д-моль Шуберта, 19.10 Камер. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 Фільм. музика, КОШИЦІ 17.35 Концерт хору свалявських дітей (нар. пісні), 18.00 Аверченко: „Сам себе бє, хто нечисто жне“ сценка, грають члени самоосв. кружка у Сваляві, Концерт балалайк. орх., Концерт діточого хору з Нелипиш (у прогр. пісні Давидовського, Лисенка); ЛЬОНДОН РЕД 18.50 19.00 „Марітана“ оп. Волеса, МІЛЯНО 17.00 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фіор ді кампо“ оп. Контелякома; ПРАГА 16.55 Концерт солістів і орх., 19.20 Нар. капеля; РАДІО ПАРІ 19.32 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симфон. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика, 21.30 Симф. концерт; СОФІЯ 19.30 Пісні та флет.

Радіокутик.

САША ҐІТРІ ПИШЕ СЛУХОВИЩЕ.

Відомий французький артист, режисер, драматичний автор та автор кількох оригінальних фільм, Саша Ґітрі пише слуховище для французького радія. Представникам преси він заявив тільки що слуховище його починається словами „Добрий день“, а кінчається словами „До побачення“.

РАДІОПРИЙМАЧІ ПО 20.000 ЗОЛ.

Звичайно радіотехнічний промисл старається дати ринкові можливо дешевші радіові приймачі. Одно з англійських товариств занялося тепер конструкцією приймачів, які коштуватимуть 20.000 зол. Очевидно, що сам приймач не представляє більшої вартости як і всі інші приймачі, тільки прекрасна скринька з рідкого дерева, різьблена та інкрустована цінним металем та самоцвітами. Приймачі ці призначені для американських міліонерів та індійських раджів, які мають величезні багатства та не хотять уживати звичайних серійних приймачів.

НОВА СОВІТСЬКА РАДІОСТАЦІЯ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

В Чунг-Кінг, теперішньому осідку маршала Чанг-Кай-Шека, збудовано при помочі совітських техніків нову, міцну висильну радіостацію. Совіти помогли китайцям, коли прийняли подані Москвою домагання, щоб совітська „культурна пропаганда“ могла щоденно розпоряджати певною кількістю годин програми для своїх цілей. Таким чином Москва фактично має нову радіостацію на Далекому Сході, яка служитиме передовсім для агітації СССР.

СОВІТИ НАРУШУЮТЬ ВІДБІР БІЛГОРОДУ.

Совітська радіостація в Казані сильно нарушує відбір білгородської стації, яка працює на цій самій хвилі; зокрема відчувається це в місцевостях більш віддалених від Білгороду.

ОПЕРА НА СТАЛЕВІЙ СТЯЖЦІ ДОВЖИНИ 20 КМ.

Чехословацька радіорозсильня в Празі недавно тому мала вислати оперу Мільода „Христофор Колюмб“, одначе в останній хвилині треба було змінити програму з огляду на важний політичний комунікат. Тому що вже заангажовано всіх співробітників, побільшено орхестру, заангажовано солістів та хор, не можна було відложити авдиції. Тоді цю оперу награли на сталевих стяжках. Всього награли 20.000 м. стяжки, а потім вже в відповідному часі переслали авдицію на всі чехословацькі радіостації.

БІРЖА.

Львів, 12 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·57 89·10, Доляри американські 5.29·50, 5·27·0, Доляри канад. 5·26·50—5.24·00, Фльорени гол. 295·14—293·40, Франки фр. 15·06—14·56, Франки швайцарські 121·50—120·70, Фунти англ. 26·46—26·30, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 13·00—10·00 Кор. дан. 118·15—117·30 Кор. норв. 132·93—131·95 Корони шв. 136·44—135·45, Ліри італ. 22·30—21·60, Марки фінлян. 11·70—11·25, Марки нім. 10·00 — 10·00, Гель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 115·00 — 110·00

Акції.

Банк Польський 116·50 Цукор. ... Вугіль 28·75, 28·25, Лільпоп 75·00, ...жеів 14·00, Островець 56·00, Стараховиці 38·50, 38·00, Габербуш 39·50

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·30, 65·01, ... 1 ем. 81·75 серія 90·50 3 пов. ... непот. серія 91·00 5. конверс. 70·25 ... дол. 41·45 4 консол. 65·50

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 12 травня 1938

1 кг. масла десер. ольок. без оп. 2·7...

1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·5...

молоко . . . 16—17 ...

(яйця копа) . . . 3·50 ...

Тенденція на масло знижкова на молоко слаба, на яйця вдержана

ОПОВІСТКИ.

Пересторога. Повідомляємо, що п. **Іван Проць** та п. **Марія Гаврилищин** перестали бути нашими подорожними агентами, тому не мають права збирати замовлень, побирати завдатків і т. п. для нашої фірми. — **Книгарня Шевченка, Львів, Ринок 10.** 1023 ...

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів Ринок 10